

Najwan Atwan

Diakonia-ammattikorkeakoulu
Humanistisen alan ammattikorkeakoulututkinto
Asioimistulkkauksen koulutus
Tulkki (AMK)
Opinnäytetyö, 2020

GYNEKOLOGIAN SANASTO

NAISTENTAUTEIHIN JA SYNNYTYKSIIN LIITTYVÄ SANASTO

SUOMI—ENGLANTI—ARABIA

TIIVISTELMÄ

Najwan Atwan

Gynekologian sanasto

Naistentauteihin ja synnytyksiin liittyvä sanasto suomi–englanti–arabia

53 sivua, 1 liite

syksy, 2020

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Humanistisen alan ammattikorkeakoulututkinto

Asioimistulkkauksen koulutus

Tulkki (AMK)

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli laatia gynekologian suomi–englanti–arabia sanasto. Asioimistulkin ammattisäännösten mukaan tulkki kehittää jatkuvasti ammattitaitoaan ja tulkki valmistautuu tehtäväänsä ajoissa ja huolellisesti. Jotta viesti välittyy, tulkin on perehdyttävä toimeksiannon sanastoon, terminologiaan ja fraseologiaan sekä aiheeseen tulkkauksen kannalta tarkoituksenmukaisesti.

Opinnäytetyö muodostuu raportista ja sanastosta. Raporttiosuudessa kerrotaan sanastotyön perusteista, Suomen terveydenhuoltojärjestelmästä sekä naisille tarkoitetuista julkisen että yksityisen terveydenhuollon seulonnoista. Lisäksi opinnäytetyössä kerrotaan tulkin roolista terveysalan tulkkauksessa ja tulkin valmistumisesta tulkkaukseen.

Opinnäytetyön työelämäkumppani on STEA-rahoitteinen Terkku-hanke, joka toteutuu vuosina 2020–2022. Terkku-hankkeen tavoitteena on kehittää jalkautuvan työn malleja kroonisten tarttumattomien sairauksien ehkäisemiseksi Afrikasta ja Lähi-Idästä Suomeen muuttaneilla.

Opinnäytetyön sanasto-osuus koostuu 139 termistä, jotka ovat aakkosellisessa järjestyksessä ja jotka on tallennettu Word-muotoon. Sanasto on opinnäytetyön liitteenä.

Gynekologisesta sanastosta hyötyvät asioimistulkkiopiskelijat, tulkit, kääntäjät sekä terveydenhuollon työntekijät. Tämä toiminallinen opinnäytetyö voi olla myös hyödyksi niissä tilanteissa, joissa tulkkia ei ole saatavilla.

Asiasanat: asioimistulkkaus, gynekologi, sanastotyö, arabiaa, tulkki, sanasto, naistentauti

ABSTRACT

Najwan Atwan

Glossary of gynaecology

Finnish–English–Arabic glossary related to obstetrics and gynaecology

53 pages, 1 appendix

Autumn, 2020

Diakonia University of Applied Sciences

Bachelor's Degree in Humanities, Community Interpreting
Interpreter

The aim of this thesis was to draw up a Finnish-English-Arabic glossary of gynaecology. According to the professional code of the community interpreter, the interpreter continuously develops his/her professional skills, the interpreter prepares for his/her task in time and carefully. In order to the message to be conveyed, the interpreter must become familiar with the vocabulary, terminology and phraseology of the task, as well as the topic, as appropriate for the interpretation.

The thesis consists of a report and a glossary. The report section defines the basics of terminology work, the Finnish health care system, and public as well as private health care screenings for women. Furthermore, the thesis describes the role of community interpreter in health interpreting and how to prepare for the interpreting.

The thesis work companion is the Terkku project funded by STEA-funded, which will be implemented in 2020–2022. The aim of this project was to develop models of pediatric work for the prevention of chronic non-communicable diseases, for example for those who have moved to Finland from Africa and from the Middle East.

However, the glossary part of this thesis consists of 139 terms, which were organized in an alphabetical order and stored in Word format. The glossary has been attached in the thesis.

The glossary of gynaecology could benefit community interpreting students, interpreters, translators, and health care workers. This practical thesis can also be useful and beneficial in situations where an interpreter is not available.

Keywords: community interpreting, gynaecologist, terminology, Arabic, interpreter, glossary, gynaecological

المخلص

نجوان عطوان
مسرد مصطلحات امراض النساء والتوليد باللغة الفنلندية والإنجليزية والعربية
53 صفحة و 1 مرفق
كانون الأول 2020
جامعة دياكونيا للعلوم التطبيقية
بكالوريوس في الترجمة الشفوية، كلية العلوم الإنسانية
قسم الترجمة

هدف الأطروحة هي عمل مسرد مصطلحات امراض النساء والتوليد باللغة الفنلندية والإنجليزية والعربية. رجوعا لأخلاقيات مهنة الترجمة، يقوم المترجم بتطوير مهاراته المهنية باستمرار ويكون مستعدا دائما لمهمة الترجمة. على المترجم ايضا صقل مهاراته وتخصصه في مجال معين من الترجمة ومعرفة كل نواحيه ومفرداته، وأن ينمي معرفته في اللغة والمجال اللذين يترجم منهما وإليهما وذلك بالإلمام والاطلاع الواسع.

تتكون اطروحتي من جزئين، الجزء النظري والجزء العملي. يتكلم الجزء النظري عن منهجية إعداد مسرد المصطلحات وعن نظام الرعاية الصحي الفنلندي وعن امراض النساء والتوليد. بالإضافة الى ذلك يصف دور المترجم عند مهمة الترجمة وكيفية استعداده لها، كدقة المترجم و صدقه. كذلك يلتزم المترجم بالحياد التام عند نقل المعلومات بدون زيادة أو نقصان أو تحيز لطرف دون الآخر، بغض النظر عن ميوله الدينية او السياسية. أما الجزء العملي فهو مسرد مصطلحات، أي بمعنى قائمة من الكلمات والمفردات التي يحتاجها المترجم في عمله. ويتكون المسرد من 139 مصطلح تم تنسيقه حسب ترتيب الأبجدية وتم حفظه في برنامج مايكروسوفت وورد.

هذه الأطروحة هي عمل مشترك مع مشروع (تيركو) الممول من (ستيا). تتمثل الأهداف الرئيسية للمشروع في تطوير نموذج لعامل التوعية للوقاية من الأمراض الغير معدية بين الأشخاص المهاجرين الذين انتقلوا مؤخرا من إفريقيا والشرق الأوسط إلى فنلندا.

ختاماً، اكتشفت من خلال هذه الأطروحة بأن مسرد مصطلحات أمراض النساء يمكن أن يكون مفيداً لطلاب الترجمة وللمترجمين الشفويين والتحريريين ولعالمي الرعاية الصحية. يمكن أن تكون هذه الأطروحة ومسرد المصطلحات مفيدة أيضاً في الأوقات التي لا يكون فيها المترجم متوفراً.

الكلمات الدلالية: المترجم الشفوي، طبيب امراض النساء والتوليد، مصطلحات، العربية، مترجم، مسرد، امراض النساء و التوليد

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	6
2. SUOMALAINEN TERVEYDENHUOLTOJÄRJESTELMÄ	8
2.1 Yksityinen ja julkinen terveydenhuolto	8
2.2 Seulontatutkimukset	9
2.3 Terveyspalvelut	10
2.4 Neuvola	10
2.5 Naistentautien poliklinikka	11
2.6 Gynekologin vastaanotto	12
2.6.1 Gynekologiset instrumentit	13
2.7 Sukupuolitaudit	14
2.7.1 Klamydiatulehdus	14
2.7.2 Tippuri	15
2.7.3 Kuppa	15
2.7.4 Hiivasienitulehdus	16
2.7.5 Genitaaliherpes	16
2.8 Gynekologiset vuoto- ja kuukautishäiriöt	16
2.8.1 Munasarjasairaudet	17
3 YHTEISTYÖKUMPPANINA TERKKU-HANKE	20
4 TULKKAUS TERVEYSALALLA	22
4.1 Tulkkauspalveluja koskeva Suomen lainsäädäntö	23
4.2 Tulkin valmistautuminen	24
4.3 Tulkin rooli	25
5 KÄÄNNÖSSTRATEGIAT	27
6 SANASTOTYÖN MENETELMAT	28
6.1 Käsite	28
6.2 Termi	29
6.3 Määritelmä	29
6.4 Tarkoite	29
6.5 Käsitejärjestelmät	30

6.5.1 Hierarkkinen suhde	30
6.5.2 Koostumussuhde	31
6.5.3 Funktiosuhde	31
7 SANASTOTYÖN PROSESSI.....	32
LÄHTEET	37
SANASTON LÄHTEET	43
LIITE 1:	45

1 JOHDANTO

Arabiankielisten maahanmuuttajien määrä kasvaa jatkuvasti ja samalla kasvaa myös arabian kielen asioimistulkkien tarve. Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2019 Suomen väestöstä ulkomaalaistaustaisia oli noin 8 prosenttia eli 423 494 asukasta. Suurimmat vähemmistökielet Suomen virallisten kielten jälkeen ovat venäjä, viro, arabia, englanti ja somali. Arabia on kolmanneksi yleisin näistä kielistä. Sen puhujia on lähes 3 300 henkilöä. (Tilastokeskus. Vieraskieliset i.a.)

Asioimistulkki toimii viestin välittäjänä viranomaisen ja asiakkaan välillä erilaisissa tilanteissa. Asioimistulkin ammattisäännösten mukaan (SKTL 2013) tulkin pitää valmistautua tulkkaukseen huolellisesti ja tulkin tulee kehittää ammattitaitoaan jatkuvasti. Huolellinen perehtyminen alan sanastoihin on yksi tärkeä osa tulkkaustilanteeseen valmistautumista.

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on, että kahden eri kulttuurin ihmiset ymmärtäisivät toisiaan paremmin puhuessaan naistentaudeista. Tavoitteena on myös, että asioimistulkit voisivat tehdä täsmällisempää työtä tulkkaustilanteessa, joka koskee naistentauteja.

Opinnäytetyöni aiheena on gynekologian sanastotyö. Sanastotyön tarkoituksena on laatia naistentauteihin ja synnytyksiin liittyvä sanasto suomen, englannin ja arabian kielillä. Sanastossani syvennyn gynekologisiin sairauksiin ja niiden oireisiin. Työkentältä on puuttunut gynekologian suomi–englanti–arabia sanasto, mikä innoitti minut tekemään tämän sanastotyön. Valitsin tämän aiheen, koska koen, että tämän alan sanasto on todella tarpeellinen kaikille tulkeille, gynekologisen alan asiantuntijoille ja tulkkiopiskelijoille. Tätä gynekologian sanastoa voidaan käyttää myös Terkku-hankkeen yhteydessä tehtävien terveystapahtumien materiaalina tapahtumissa, joissa käsitellään naisten terveyden edistämistä monikielisessä ympäristössä. Sanastoni on myös asiakkaiden käytössä, joten se on terveyden edistämisen materiaalia, jota levitetään myös terveydenhuoltoalan ammattilaisille esim. sairaan- ja terveydenhoitajille.

Tulkkina minulle on kertynyt työelämän kokemusta vasta vähän, joten ammatti-identiteetin muodostuminen edellyttää aikaa ja se on vaativa prosessi. Oma ammatillinen kasvu sekä osaamisen kehittäminen jatkuu. Yksi opinnäytetyöprosessin ja opinnäytetyön tekemisen tavoitteista onkin kielitaitoni ja ammattitaitoni kehittäminen, ja sanastotyön myötä sanavarastoni laajenee. Sanasto on tämän opinnäytetyön liitteenä. Tulkkiopiskelijoiden ja tulkkeina työskentelevien lisäksi opinnäytetyöni hyödyttää myös maahanmuuttajataustaisten kanssa työskentelevää hoitohenkilökuntaa kehittämään heidän monikulttuurista osaamistaan.

2. SUOMALAINEN TERVEYDENHUOLTOJÄRJESTELMÄ

Suomen terveydenhuoltojärjestelmä pohjautuu julkisiin ja yksityisiin terveydenhuollon palveluihin. Jokaisella Suomessa asuvalla on oikeus terveydenhuoltopalveluihin. Usein järjestetään erikoissairaanhoito sairaaloissa. Jokaisen kunnan kuuluttava sairaanhoitopiiriin erikoissairaanhoidon järjestämiseksi. Suomessa on lailla säädetty mitä terveystalvaeluja kunnat voivat järjestää. Lailla kunnat voivat päättää palvelujen laajuudesta, sisällöstä sekä myös, miten palvelut järjestetään. Tämän takia terveystalvaeluissa saattaa olla kuntakohtaisia eroavuuksia. (Eu-terveydenhoito.fi. Hoitoon ulkomailta Suomeen. Terveydenhuoltojärjestelmä Suomessa.)

Lisäksi asiakas voi saada palvelusetelin julkiselta puolelta ja sen kautta henkilö pääsee yksityisiin palveluihin ja tämä koskee esimerkiksi fysioterapiaa, hampashoitoa ja gynekologin vastaanottoja. Palveluseteli on maksusitoumus ja kunnat päättävät palvelusetelin arvon ja hyväksyy palveluntarjoajat, jotka voivat maksaa palveluistaan. (Helsingin kaupunki. Sote. Helsingin palvelusetelit.)

2.1 Yksityinen ja julkinen terveydenhuolto

Terveydenhuolto voi olla yksityistä tai julkista. Suomalaisessa terveydenhuoltojärjestelmässä on selkeä jako julkiseen ja yksityiseen sektoriin. Julkisen järjestelmän tavoitteena on antaa kaikille tasa-arvoinen palvelu, mutta yksityisessä järjestelmässä potilas hakeutuu hoitoon itse. (Yksityinen ja julkinen terveydenhuolto. Lääkärin etiikka.) Julkiset tuottajat ovat terveystalvakeskukset sekä sairaanhoitopiirit. Yksityisiä tuottajia ovat yksityiset terveystalvaelut, järjestöt sekä työnantajien omat työterveysasemat. Suomessa on julkinen terveydenhuolto, jota tarjotaan esimerkiksi terveystalvaeluilla. Sen lisäksi on erikoissairaanhoitoa, jonka asiakkaaksi pääsee läheteellä. Lisäksi Suomessa voi valita yksityisen terveydenhuollon sektorin, esimerkiksi Terveystalo ja Mehiläinen, joiden hoitokustannuksista suurimman osan hoitaa asiakas itse. Kela voi tukea pienellä osalla ja voi

maksaa korvausta omavastuun matkakuluista ja lääkärin määräämistä lääkkeistä. (STM 2013,12; Kela. Tietoa kelasta. Kelan tuet. Sairastaminen).

Kelalta voi saada korvausta yksityislääkəriin kustannuksiin, esimerkiksi lääkkeiden erityiskorvausoikeutta varten tai sairauspäivärahan hakemista varten. Korvausta ei voi saada lääkärinlausuntoon ajokorttia varten, oppilaitokseen pyrkimiseen liittyvään lääkärinlausuntoon, työhöntulotarkastukseen tai lääkärinlausuntoon eläkkeen tai kuntoutuksen hakemiseksi. (Kela. Sairastaminen. Sairaanhoido. Lääkärinpalkkiot.)

2.2 Seulontatutkimukset

Kunnat vastaavat seulontatutkimuksista valtakunnallisen ohjelman mukaisesti. Naisten seulontatutkimuksia ovat rintasyövän seulonta ja Papa-koe eli kohdunkaulan irtosolututkimus. Papa-kokeeseen kutsutaan kaikki 25–65-vuotiaat naiset viiden vuoden välein sekä kutsu myös kaikille 50–62-vuotiaille naisille mammo-grafiseen tutkimukseen kahden vuoden välein (Helsingin kaupungin. Seulontatutkimukset). Raskaana oleville naisille tehdään yleinen ultraäänitutkimus sekä alkuraskauden kromosomitutkimukset. Kunnat voivat järjestää lisäksi muita seulontoja. (STM 2013,22.)

Irtosolunäyte eli Papa-näyte otetaan spekulatutkimuksessa puulastalla emättimen pohjukasta, kohdunsuulta ja Papa-harjalla kohdunkaulan kanavasta. (Jaatinen & Raudasoja 2007, 231.) Irtosolunäytteen avulla voi saada tietoa valkovuodon syistä ja gynekologisista tulehduksista. (Terveyskirjasto, Papakoe.) Papa-kokeen tutkimuksen avulla, on mahdollista huomata kohdunkaulaosan syöpäriski varhaisessa vaiheessa (Helsingin kaupungin. Seulontatutkimukset).

Sikiödiagnostiikka on sikiön synnynnäisten kehityshäiriöiden tutkimusta. Kehityshäiriöillä tarkoitetaan esimerkiksi kromosomi- ja geenipoikkeamia sekä synnynnäisiä epämuodostumia. Tutkimukset ovat vapaaehtoisia, ja raskaana oleva nainen päättää, hakeutuuko hän tutkimuksiin vai ei. Tutkimukset ovat kaksi erillistä

tutkimusta eli, ultraääni ja verinäytekoe. Poikkeava tulos ei välttämättä kerro sikiön sairaudesta, vaan se lähinnä kertoo lisätutkimusten tarpeesta. Jatkotutkimus tehdään, kun seulontatulos on poikkeava. Sikiön rakennetta on mahdollista katsoa tarkemmalla kaikututkimuksella sekä joskus magneettitutkimuksella. Nykyään sairaanhoitopiirissä ehdotetaan osallistumista kromosomitutkimukseen ja vaihtoehtoisesti on mahdollisuus osallistua toiseen, täsmällisempään seulontaan äidin verestä määritetyn sikiöperäisen DNA:n perusteella. Kromosomitutkimus tehdään joko istukanäytteestä tai lapsivesinäytteestä. (Terveyskirjasto. Sikiötutkimukset.)

2.3 Terveyspalvelut

Terveyspalvelut ovat jakautuneet perusterveydenhuoltoon ja erikoissairaanhoidon (STM 2013, 22). Suomessa vuonna 2016 oli 548 terveysasemaa ja terveyskeskuspäivystystä. (Luettelo Suomen terveysasemista ja terveyskeskuspäivystyksistä.) Kunta vastaa perusterveydenhuollon palveluista, ja ne tuotetaan kunnan terveyskeskuksessa (Eu-terveydenhoito.fi. Hoitoon ulkomailta Suomeen. Terveysterveystietokeskus Suomessa).

Asiakkaan yhteydenotto terveysasemille tapahtuu soittamalla tai sähköisen asiainnin kautta, jonka jälkeen hoitaja arvioi hoidon tarpeen kiireellisyyden. (Helsingin kaupunki. Sosiaali- ja terveyspalvelut. Terveysasemat i.a.) Tarvittaessa potilas kutsutaan sairaanhoitajan vastaanotolle tarkempaa arviota varten ja kiireellistä hoitoa tarvitsevat potilaat pääsevät hoitoon samana päivänä. (Sosteri i.a.)

2.4 Neuvola

Neuvola on ehkäisevä terveyspalvelu. Neuvolan tavoite on edistää perheen hyvinvointia ja tunnistaa sairauksia varhaisessa vaiheessa. Neuvola on tarkoitettu raskaana oleville naisille sekä alle kouluikäisen lapsen perheille. Terveystarkastuksissa varmennetaan myös vanhempien hyvinvointia, terveystottumuksia ja perheen elämäntilannetta. Äiti, lapsi ja perhe voidaan ohjata lisätutkimuksiin.

Neurolapalvelut tehdään terveydenhoitajan, kättilön ja lääkärin vastaanotoilla sekä terveydenhoitajan ja kättilön kotikäynneillä. (STM 2013, 24.) Ehkäisevät neurolapalvelut ovat maksuttomia ja vapaaehtoisia. Kun raskaana oleva nainen tarvitsee äitiysavustusta ja raskaus on kestänyt vähintään 154 päivää ja äiti on käynyt neljännen raskauskuukauden päättymistä lääkärissä tai neuvolassa, äiti saa äitiysneuvolasta raskaus-todistuksen ja tällä todistuksella voi hakea kelasta äitiysavustusta. Adoptiovanhemmilla on oikeus hakea äitiysavustusta, jos he kuuluvat Suomen sosiaaliturvan piiriin. Kelasta voi hakea äitiysavustusta viimeistään kaksi kuukautta ennen laskettua aikaa. (Lapsuus.ouka.fi. Sujuva arki. Vapaat ja etuudet. Äidin vapaat ja etuudet.)

2.5 Naistentautien poliklinikka

Naistentautien poliklinikka kuuluu erikoissairaanhoidon. Naistentautien erikoislääkärin vastaanotolle pääseminen julkisen puolen kautta ei onnistu ilman yleislääkärin tutkimusta ja lähetettä. Lähetteen voi saada omalta terveysasemalta, opiskeluterveydenhuollosta, nuorisoneuvolasta tai yksityiseltä työterveysasemalta. (Mykkänen, 2009.)

Naistentautien poliklinikalla hoidetaan erilaisia gynekologisia ongelmia kuten vuotohäiriöitä, alavatsakipuja sekä erilaisia kudos- ja solumuutoksia. Naistentautien poliklinikka toimii ajanvarauksella, ja potilaat tulevat lääkärin lähetteen perusteella. Ajanvarauksesta ilmoitetaan potilaille kirjeitse. (HUS. Potilaalle. Sairaalat ja toimipisteet. Naistentautienpoliklinikka Ruoholahti.) Toisinaan potilaan jatkohoito voi tapahtua klinikalla, mutta useimmiten poliklinikalta kotiudutaan saman päivän aikana. Poliklinikkakäynnin kesto on noin 30–60 minuuttia. (Tays. Toimipaikat. Tays keskussairaalat. Hoitoyksiköt. Naistentautien poliklinikka.)

2.6 Gynekologin vastaanotto

Gynekologi on naistentautien ja synnytysten erikoislääkäri. Gynekologit ovat erikoistuneet eri ikäisten naisten naistentautien hoitoon kuten, hormonaalisiin ongelmiin, hedelmällisyyteen liittyviin asioihin sekä gynekologisiin toimenpiteisiin. (Mehiläinen. Naisen terveys. Gynekologilla käynti.) Tämä erikoisala on yksi laajimmista lääketieteen alueista.

Naistentautioppi on lääketieteen ala, joka hoitaa naisen sukuelinten terveyttä. Gynekologian tutkimusalaan kuuluvat muun muassa synnytykset ja niiden hoito. (Duodecim oppiportti. Naistentaudit ja synnytykset.) Opiskelu lääketieteen lisen-siaatiksi kestää kuusi vuotta, jonka sen jälkeen yksi erikoistumisvaihtoehto on naistentautien ja synnytysten koulutusohjelma, josta valmistuu gynekologiksi. Gynekologian opinnot kestävät vielä kuusi vuotta tämän jälkeen.

Gynekologin vastaanotolla tarkastellaan asiakkaan terveystilannetta ja lääkityksiä, keskustellaan asiakkaan nykyisestä elämäntilanteesta sekä pohditaan mahdollisen ehkäisyn tarpeellisuutta. Tärkeitä tietoja vastaanotolla ovat esimerkiksi tiedot kuukautiskierron säännöllisyydestä sekä tiedot mahdollisista tiedossa olevista perinnöllisistä riskitekijöistä tai aikaisemmista gynekologisista sairauksista. (Mehiläinen. Naisen terveys. gynekologi.) Tutkimus tehdään gynekologisella tutkimuspöydällä, jolla potilas on selinmakuulla ja jalat jalkatukien varassa. Tätä tutkimusta kutsutaan sisätutkimukseksi. Tärkeintä on, että tutkimuspöydällä maatessa olo on mahdollisimman rento. Lääkäri kertoo asiakkaalle, mitä hän tekee ja mitä välineitä käytetään. Sen jälkeen arvioidaan ulkosynnytinten, emättimen, kohdun ja munasarjojen tilanne. Jos immenkalvon aukko on pieni, ei emättimeen katsota. Jos aukko on suurempi, lääkäri voi jatkaa tutkimusta. Apuna käytetään spekulaa, jolla varovasti avataan emätintä. (Lääkärikeskus Aava 2014.) Tutkimus voidaan myös tehdä peräaukon kautta. Jos asiakkaalla on kipuja tai vuotohäiriöitä, niin voidaan tehdä emättimen kautta kaiku- eli ultraäänitutkimus. (Tiitinen, 2020.)

Tarvittaessa lääkäri voi ottaa näytteitä limakalvoilta, esimerkiksi pumpulipuikolla, pienellä ja pehmeällä harjalla tai muovitikulla. Tätä näytteenottoa kutsutaan

Papa-kokeeksi. Papa-koe, tarkoittaa irtosolukoetta, eli emättimestä ja kohdunkaulan alueelta otettava solunäytettä, jota käytetään kohdunkaulansyövän ja sen esiasteiden tutkimiseen. (Mehiläinen. Gynekologilla käynti.) Näytteenoton ei pitäisi sattua, mutta joillakin potilailla voi tuntua nipistävää tunnetta vatsanpohjassa (Väestöliitto).

Naisen tulee aina varata aika gynekologin vastaanotolle, jos huomaa jotain muutoksia ja oireita tai tuntee tarvetta lääkärissä käymiseen. Oireita voivat olla esimerkiksi limakalvojen ärsytys tai poikkeava vuotoa ja jos asiakas epäilee kärsivänsä vaihdevuosisoireista tai huomaa rinnoissaan jotain poikkeavaa, kuten kyhmyyn tai aristavan alueen, niin on hyvä varata aika gynekologille. Naisille, jotka käyttävät säännöllisesti hormonikorvaushoitoa tai hormonaalista ehkäisyä suositellaan säännöllistä perustarkastusta gynekologin vastaanotolla, koska perusterveydestä on tärkeää huolehtia. (Mehiläinen. Gynekologilla käynti.)

2.6.1 Gynekologiset instrumentit

Gynekologiseen tutkimukseen varataan instrumentit, joilla tutkimus tehdään. Instrumentit voivat olla joko muovisia kertakäyttöisiä tai metallisia, joita käytetään aina steriloinnin jälkeen. Välineiden sterilointi tarkoittaa mikrobien tuhoamista, niin ettei steriloitu väline sisällä elinkykyisiä mikrobeja, jotka voivat aiheuttaa tautteja. (Tays. Ohjeet. Infektioiden torjunta. Välineiden huolto ja sairaalasiivous. Välineiden huolto osastolla.)

Valitessaan tutkimukseen sopivaa instrumenttia tutkimuksen suorittaja ottaa huomioon potilaan iän, emättimen laajuuden ja potilaan suhtautumisen tutkimukseen. Spekula eli emättimen tähyistin väljentää emättimen aukkoa. Retraktorilla eli emättimen kohottajalla kohotetaan emättimen etuseinää, jolloin voidaan saada kohdunnapukka silmin näkyviin. (Eskola & Hytönen 2008, 46–47.) Gynekologisissa tähystyksissä käytetään instrumentteina esimerkiksi kolposkooppia, jonka avulla lääkäri voi tarkastella kohdunnapukan haavaumia ja pintaepiteelin muutoksia. Jos tutkimuksen yhteydessä on tarpeen ottaa koepala, niin tutkimuksessa käytetään konkotomia eli koepalapihtiä. (Eskola & Hytönen 2008, 48–52.)

2.7 Sukupuolitaudit

Sukupuolitauti tarkoittaa seksitauti. Sukupuoliteitse tarttuvat taudit ovat joko bakteeri- tai virus aiheuttamia tauteja, joka tarttuvat suojaamattoman seksuaalisen kontaktin kautta. (Mehiläinen, hyvinvointi, sukupuolitaudit.)

Kuppatauti on yleisvaarallinen tartuntatauti, joten potilaat saavat ilmaisen hoidon. Tippuri, klamydiatulehdus ja immuunikatotauti ovat raportoitavia tauteja, joiden ilmoittaminen lääkärille on ehdottoman tärkeää. Tartunnan toteamisen jälkeen asiakkaan lääkärin tulisi ilmoittaa terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle (THL) seitsemän vuorokauden sisällä (käypä hoito, seksitaudit.) Kondomi on ehkäisyvälineistä ainoa, joka raskauden ehkäisyn lisäksi oikein käytettynä suojelee myös usealta sukupuolitautilta. (Jaatinen & Raudasoja 2007, 226.)

2.7.1 Klamydiatulehdus

Klamydiabakteerin aiheuttama tulehdus on melko yleinen sukupuolitauti. Joka vuosi todetaan noin 14000 klamydiatartuntaa. Klamydia lisääntyy hitaasti ja suurin osa tartunnoista on oireettomia. Klamydian itämisaikaa on vaikea määrittellä, koska se vaihtelee viikosta kuukausiin. Hoitamaton ja pitkään kestänyt klamydia aiheuttaa naisille hedelmättömyyttä sekä kohdunulkoisia raskauksia. (Paavonen 2011, 287–288.)

Tavalliset oireet ovat kirvely virtsatessa, epänormaali valkovuoto, virtsaamistarpeen lisääntyminen sekä verinen vuoto yhdynnän jälkeen. Jos tulehdus leviää sisäsynnytyselimiin, tulee edellä mainittujen oireiden lisäksi usein kuumetta ja alavatsakipuja. Uusiutunut klamydiatulehdus voi vaurioittaa munatorvia ja siten vaikeuttaa mahdollisuuksia tulla raskaaksi. Nykyisin klamydiaa hoidetaan kertannos Atsitromysiini-nimistä lääkettä. (Jaatinen & Raudasoja 2007, 228.)

2.7.2 Tippuri

Tippuri on *Neisseria gonorrhoea* -bakteerin aiheuttama seksitauti. Aikaisemmin tippuri oli yhtä yleinen seksitauti kuin klamydia, mutta 1970-luvun jälkeen sen ilmentyvyys väheni huomattavasti. (Paavonen 2011, 290.)

Naisten tippurin oireet ovat kirvely virtsatessa, valkovuoto ja alavatsakipu. Jos hoitoa tippuriin ei naisilla aloiteta nopeasti, voi tulehdus nousta kohtuun, munasarjoihin ja munanjohtimiin. Lisäksi tippuriin voi liittyä iho-oireita, niveloireita ja kuumeilua. Tippuria voi tutkia ottamalla värjätyn virtsaputki- tai kohdunsuunnäytettä. Tippuri hoidetaan kerta-annoksella siproflaksasiinia (500 mg) ja tarvittaessa esimerkiksi antibiottiin yhdistelmällä. (Jaatinen & Raudasoja 2007, 229.)

2.7.3 Kuppa

Kuppa eli syfilis eli lues. on bakteerin aiheuttama seksitauti, jolla on historiallinen merkitys. Se oli erittäin yleinen tauti viime vuosisadan puolella. Kuppa tarttuu yhdynnän välityksellä ja on hoitamattomana raskauden aikana huomattava riski syntymättömälle lapselle. Kupan itämisaika on 3–4 viikkoa. Kupan ensivaihe paranee muutamassa viikossa. Ensivaiheessa kuppatesti voi olla negatiivinen sekä kupan haava kivuton. Toinen vaihe tai sekundaarikuppa ilmestyy 6–8 viikon sisällä, jolloin kuppa on levinnyt koko elimistöön.

Syfilis voi näkyä laboratoriokokeilla. Oireet ovat kuume, iho-oireet ja imurauhas-ten suureneminen. Jos kuppaa ei hoideta, se muuttuu piileväksi eli latentiksi. Tässä vaiheessa potilas on oireeton. Jos seksitauti ei hoideta, noin kolmasosa potilaista saa myöhäiskupan eli tertiäärikupan oireita. Ne alkavat yleensä vuosien kuluttua tartunnasta. Tällöin muutokset näkyvät eri puolilla elimistöä, esimerkiksi sydämessä ja keskushermostossa. Myös erilaiset iho-oireet kuuluvat tertiäärikupan oireisiin. Seksitauti hoidetaan prokaiinipenisilliinillä, jonka annostus määritellään potilaan taudin vaiheen ja oireiden perusteella. (Jaatinen & Raudasoja 2007, 229.)

2.7.4 Hiivasienitulehdus

Hiivasienitulehdus on ulkosynnyttimien ja emättimen tulehdus, jonka hoito onnistuu usein itsehoitolääkkeillä. Tulehduksen oireet ovat yleensä kirvely virtsassa, kutina sekä limakalvojen ärsytys. Haavoja voi esiintyä limakalvoilla. Valkovuoto voi olla kokkareista. (Jaatinen & Raudasoja 2007, 233.)

Raskaus, antibioottien käyttö, diabetes ja immuunivajaustilat aiheuttavat myös hiivatulehduksia, ja tiukat vaatteet ja hengittämättömät siteet voivat lisätä hiivatulehdus oireita (Duodecim. Terveyskirjasto. Emättimen hiivatulehdus). Hiivatulehdus hoidetaan sienilääkkeillä suun kautta tai emättimen kautta. (Jaatinen & Raudasoja 2007, 233.)

2.7.5 Genitaalierpes

Herpesvirus, eli sukuelinherpes on yleisin genitaalialueella sijaitseva haava. Sukuelinherpes tarttuu sukupuoliyhdyntäessä ja suuseksikontaktissa. Genitaalierpeksen alkuoireet ovat kuume, päänsärky, kirvely ja kutina, ja sen jälkeen ilmestyvät rakkulat genitaalialueelle. (Jaatinen & Raudasoja 2007, 230.) Haavavaihe kehittyy rakkulavaiheesta ja sen jälkeen kehittyy rupivaihe. Ensimmäinen herpes-tulehdus on yleensä rajumpi, ja siihen liittyy usein virtsaamisvaikeuksia. Jos potilaan oireet ovat lieviä, viruslääkkeitä ei tarvitse ottaa, mutta jos oireet ovat hankalia, niin on tärkeä mennä lääkäriin hoitoon. Genitaalierpes hoidetaan asikloviirilla. (Tiitinen 2020.)

2.8 Gynekologiset vuoto- ja kuukautishäiriöt

Kuukautiset alkavat noin 10–16 vuoden iässä. Normaali kuukautiskierto on 23–35 päivää ja vuodon kesto on noin 2–8 päivää. Kuukautiset loppuvat yleensä 43–57 iässä (Duodecim. Terveyskirjasto. Normaali kuukautiskierto). Kuukautiskierron häiriöllä tarkoitetaan muutoksia kuukautisten ajankohdassa tai esimerkiksi

välivuotoja kuukautiskierron aikana. Tällöin on syytä tutkia kiertohäiriön syy. Taustalla voi olla esimerkiksi gynekologinen tulehdus, kasvain tai kohdun tai munasarjojen sairaus. (Jaatinen & Raudasoja 2007, 233.)

Yleissairaudet kuten kilpirauhastoiminnan häiriöt tai maksan tai munuaisten vajaatoiminta, saattavat myös aiheuttaa kuukautiskierronhäiriöitä (Tiitinen 2020). Gynekologinen vuoto voi muuttua valkovuodosta värilliseksi vuodoksi, esimerkiksi vihertäväksi, ruskehtavaksi tai veriseksi vuodoksi, jolloin on syytä tutkia kohtu. (Jaatinen & Raudasoja 2007, 233.)

2.8.1 Munasarjasairaudet

Useimmat munasarjakasvaimet ovat hyvänlaatuisia ja niitä voi esiintyä kaikenikäisillä naisilla. Yleensä munasarjakasvaimet eivät vaadi hoitoa vaan häviävät itsestään. (Mehiläinen, naisen ja terveys, munasarjakysta.)

Follikkelikysta eli kysta sisältää kudoksenestettä ja syntyy munasarjoissa kuukautiskierron alkupuolella. Follikkelikysta ei vaadi leikkaushoitoa, vaan puhkeaa itsestään. Tila on oireeton ja sitä tutkitaan gynekologisella kaikututkimuksella. Vastaavalla tavalla keltarauhaskystaan liittyy kuukautishäiriöitä. Yleensä keltarauhaskysta syntyy itsestään ja aiheuttaa epäsäännöllistä vuotoa. Silloin leikkaus voi olla tarpeellista. Munasarjojen monirakkulaoireyhtymä (PCOS) on hormonaalinen häiriö, jolla potilaalla on kuukautishäiriöstä tai lapsettomuusongelmista. (Jaatinen & Raudasoja 2007, 237.)

Monirakkulaiset munasarjat tutkitaan emättimen kautta gynekologisessa kaikututkimuksessa. Munasarjojen munasarjaoireyhtymä itsehoito toteutetaan monipuolisella ruokavaliolla, eli esimerkiksi ylipainoisilla se tarkoittaa laihdutusta. Hormonihäiriön hoidossa voidaan käyttää myös yhdistelmäehkäisytabletteja, joilla kuukautiskierron saadaan säännölliseksi. (Tiitinen 2020.)

2.8.2 Kohdun sairaudet

Endometrioosi on tilanne, jossa kohdun limakalvon kudosta siirtyy kohdun ulkopuolella, yleensä sitä on enemmän lantion alueella, munasarjojen pinnalla tai emättimen ja peräsuolen välissä. Endometrioosin oireet ovat yleensä voimakkaita kuukautiskipuja ja pidentynyttä vuotoaikaa. Naiselle voi myös tulla yhdyntäkipuja ja lapsettomuus ongelmia. Tämä sairaus voidaan tutkia gynekologisessa sisätutkimuksessa, kaikututkimuksella tai lääkäri voi varmistaa endometrioosin laajuuden vatsaontelon tähystysleikkauksessa. (Duodecim, terveyskirjasto, Endometrioosi.) Sairaus hoidetaan hormonaalisella hoidolla ja tarvittaessa kirurgisella hoidolla. Mikäli lääkehoito ei lopeta oireita, häviää endometrioosi vaihdevuosien jälkeen munasarjojen naishormonituotannon loppuessa. (Jaatinen & Raudasoja 2007, 234.)

Myooma eli kohdun lihaskyhy on hyvälaatuinen kasvain. Myooman koko ei ole tarkka ja suurin osa niistä on oireettomia. Ne aiheuttavat vuotohäiriöitä sekä alaselän ja alavatsan kipuja. Lihaskasvaimet voidaan tutkia gynekologisessa sisätutkimuksessa. Myooma, joka suurentuu kohtuontelon sisälle, voi häiritä raskaaksi tuloa ja lisätä keskenmenon vaaraa. Jos myooma aiheuttaa oireita, se yleensä leikataan pois. Myoomat ovat yleinen syy kohdunpoistoon. (Jaatinen & Raudasoja 2007, 234.)

Yleisin pahanlaatuinen syöpä on kohdunrunгон eli endometriumien syöpä, joka kasvaa kohtuontelon limakalvosta. Normaalisti kohdunrunkosyöpä ja kohdunkaulansyöpä todetaan vaihdevuosien jälkeen, eli ikääntyminen on ensimmäinen altistava tekijä. Muita altistavia tekijöitä ovat esimerkiksi synnyttämättömyys, myöhäinen menopaussi, diabetes, estrogeenihoito sekä perinnöllinen alttius. Kohdunkaulan syövän yleisiä oireita ovat erilaiset vuotohäiriöt, jotka liittyvät kohdun limakalvojen paksunemiseen, limakalvojen heikkenemiseen tai hyvälaatuinen liikakasvu tai hormonaalisesti aktiivinen munasarjakasvain. Syöpä tutkitaan ottamalla kohdun limakalvon näyte muovikatetrilla tai metallikärjellä. Kohdunrunгон syöpä alkaa ensin kohdun limakalvosta sitten se leviää kohdunkaulaan ja läheliimiin lantion alueelle ja sen jälkeen muihin elimiin. Jos syöpä ei ole levinnyt kohdun ulkopuolelle, hoidetaan syöpää leikkauksella. Tällöin taudin ennuste on

melko hyvä, noin yhdeksänkymmentä prosenttia potilaista paranee, jos leikkaushoito on mahdollinen. (Jaatinen & Raudasoja 2007, 234.)

3 YHTEISTYÖKUMPPANINA TERKKU-HANKE

Opinnäytetyöni työelämän yhteistyökumppani on STEA-rahoitteinen Terkku-hanke, joka toteutuu vuosina 2020–2022. ”Terkku-hankkeen tavoitteena on kehittää kulttuurisensitiivinen jalkautuvan työn malli kroonisten tarttumattomien sairauksien ehkäisemiseksi Afrikasta ja Lähi-Idästä Suomeen muuttaneilla”. (Moniheli, tietoja Terkku-hankkeesta.)

Terkku-hankkeen jalkautuva työ suoritetaan yhteistyössä Monihelin jäsenjärjestöstä, Laureasta sekä Diakonia-ammattikorkeakoulusta. Hankkeeseen osallistuu myös usean alan opiskelijoita, kuten sairaanhoitajaopiskelijoita, terveydenhoitajaopiskelijoita ja asioimistulkkauksenopiskelijoita. Ammattikorkeakoulun opiskelijat hankkivat, tekevät ja arvioivat erilaisia kulttuurisensitiivisiä jalkautuvan työn malleja maahanmuuttajien terveyden edistämiseen. Tämä tarkoittaa erilaisia kohtaamisia kohderyhmän kanssa erilaisissa matalan kynnyksen tapahtumissa ja tilaisuuksissa.

Yksi Terkku-hankkeen tärkeistä toimintamuodoista ovat yhteistyöfoorumit joiden tavoitteena on koota yhteen hankkeen kohderyhmää, maahanmuuttajajärjestöjä, sosiaali- ja terveysalan järjestöjä, sosiaali- ja terveysalan ammattilaisia ja muita maahanmuuttajien terveyden edistämisen parissa työskenteleviä. Osapuolet koontuvat yhteen tiiminä ja lähtevät aiheen asiantuntijoina yhdessä muokkaamaan ideoita ja mielipiteitä siitä, miten tarttumattomiin sairauksiin liittyvää ennaltaehkäisevää työtä pystyttäisiin toteuttaa jalkautuvan työn keinoin maahanmuuttajien kumppanissa. Terkku-hankkeen jaksona pidetään kolme yhteistyöfoorumia. Ensimmäinen oli toteutunut syksyllä 2020, seuraava syksyllä 2021 ja lopuksi järjestetään syksyllä 2022.

Lisäksi Hanke järjestää kaksi kulttuurivälittäjäkoulutusta maahanmuuttajataustaisille sekä sosiaali- ja terveysalan ammattilaisille projektin aikana. Opiskelijat ovat hankkeessa tekemässä jalkautuvaa työtä keväällä 2021 ja 2022. (Moniheli, yhteistyöfoorumit.)

4 TULKKAUS TERVEYSALALLA

Asioimistulkit tilataan usein tulkkauspalvelusta, jos asiakkaalla ja terveydenhuollon työntekijällä ei ole yhteistä kieltä. Terveystulkki on terveydenhuollon työntekijä, joka vastaa asiakkaan tulkkauspalvelusta, silloin kun asiakkaalle on tullut kutsu, esimerkiksi lääkärin vastaanotolle, tutkimukseen tai röntgen- kuvaukseen. (Kuuloliitto. Sosiaaliturvaopas. Tulkkaus sosiaali- ja terveydenhuollossa.)

Tulkilta edellytetään monia ominaisuuksia ja osaamista, kuten luotettavuutta, neutraaliutta ja eläytymiskykyä hyvän kielitaidon lisäksi. Aina nämä kriteerit eivät täyty vaan tulkeiksi valikoituu henkilöitä, joiden käsitys omasta ammattiroolistaan saattaa olla jäsentymätön. Tämän vuoksi kiinnitetään huomioon tulkkien koulutukseen. Eräs tärkeä ongelma on edelleen, ettei arabian kielen naistulkkia ole riittävästi varsinkin gynekologin vastaanotolla, neuvoloissa ja monissa muissa terveydenhuollon toimipisteissä. (Monikulttuurisuus suomen terveydenhuollossa. Tulkkauskeskukseen liittyviä ongelmia.)

Asioimistulkilta sekä terveydenhuollon työntekijöitä edellytetään myös monikulttuurista kompetenssia, eli kaikista kulttuuritaustoista tulevien henkilöiden kunnioittamista sekä syrjimättömän ilmapiirin toteutumista. Lisäksi palveluiden järjestämistä, saatavuutta ja saavutettavuutta tulisi edistää niin, että eri taustoista tulevat ihmiset ja heidän erilaiset tarpeensa voidaan ottaa huomioon. Kulttuurisensitiivisyys on ammatillista osaamista, jossa kunnioitetaan ja otetaan huomioon erilaiset kulttuuriset tavat ja toimintamuodot siten, että vuorovaikutuksessa sekä asiakas että ammattilainen kokevat tulevaisuuden hyväksytyksi ja kuulluksi. Tärkeää on myös kummankin osapuolen oikeus oman kulttuurinsa ilmaisuun. (Terveystulkki ja hyvinvoinnin laitos. Aiheet. Maahanmuutto ja kulttuurinen moninaisuus. Työn tueksi. Hyviä käytäntöjä. Kulttuurisensitiivinen työote.)

Käytännössä se tarkoittaa että, tulkki tai viranomainen, jotka työskentelevät monikulttuurisissa ympäristöissä on valmis kohtaamaan toinen ihminen kunnioittavasti ja arvottavasti tuntemalla etnisen taustan, kulttuurin, sosiaalisen aseman ja oman uskonnon. Ammattilaisten kulttuurinen kompetenssi koostuu kulttuurisesta

tiedostamisesta, kulttuurisesta tuntemuksesta, kulttuurisesta kohtaamisesta ja motivaatiosta, jossa omia kulttuurisia tottumuksia ja arvoja ovat päinvastaisia toisten ihmisten kulttuurien tottumuksiin ja merkityksiin ja tämä tarkoittaa, että ei tarvitse saada tietoja eri kulttuureista vaan on hyvä olla vuorovaikutuksellinen, kiinnostunut asenne muita erikulttuurisia ihmisiä kohtaan. (Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. Aiheet. Maahanmuutto ja kulttuurinen moninaisuus. Työn tueksi. Hyviä käytäntöjä. Kulttuurisensitiivinen työote.)

Monikulttuurisuus tulkin työssä voi helpottaa vuorovaikutusta potilaan sekä hoitohenkilökunnan välillä monilla tavoilla. Taitava sekä ammattimainen tulkki voi auttaa varmistamaan, että kaikki ymmärtävät sekä sanat että merkityksen tulkkauksen aikana. (Using Interpreters in Health Care Settings.) Monikulttuurisuustuntemus ja -osaaminen on erittäin tärkeää tulkin työssä, se auttaa tulkkeja onnistumaan omassa ammatissaan sekä helpottaa niin viranomaisen työtä kuin selkeyttää tulkkaustehtävääkin. Onkin tärkeää kiinnittää tulkkaustilanteessa huomiota eri kulttuuriin piirteisiin. Esimerkiksi joissa kulttuurissa maahanmuuttajat naiset eivät halua asioida miestulkin kanssa, kun puhutaan naistaudeista. Sen takia on hyvä, että asiakkaan toive naistulkista otetaan huomioon, esimerkiksi synnytystilanteessa tai gynekologisessa tutkimuksessa. (Ollilla, 2017, 8–9.)

4.1 Tulkkaukspalveluja koskeva Suomen lainsäädäntö

Suomen lainsäädännössä huolehditaan siitä, että maahanmuuttajalla on oikeus saada tulkkaukspalveluja. Laki kotoutumisen edistämisestä (L 1386/2010), ulkomaalaislaki (L 301/2004), hallintolaki (L 434/2003), hallintolainkäyttölaki (L 586/1996), kielilaki (L 423/2003), ja laki potilaan asemasta ja oikeuksista (L 785/1992) sekä laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (L 812/2000).

Kielilaissa mainitaan ”*Jos jollakulla on lain mukaan oikeus käyttää omaa kieltään, mutta viranomaisen kieli tai asian käsittelykieli on toinen, viranomaisen on järjestettävä maksuton tulkkaukset, jollei se itse huolehdi tulkkauksesta*” (L 423/2003 18. §).

Laissa potilaan asemasta ja oikeuksista todetaan, että ”Potilaalla on oikeus laadultaan hyvään terveyden- ja sairaanhoitoon. Hänen hoitonsa on järjestettävä ja häntä on kohdeltava siten, ettei hänen ihmisarvoaan loukata sekä että hänen vakaumustaan ja hänen yksityisyyttään kunnioitetaan. Potilaan äidin-kieli, hänen yksilölliset tarpeensa ja kulttuurinsa on mahdollisuuksien mukaan otettava hänen hoidossaan ja kohtelussaan huomioon.” (L 785/1992 3. §).

Samassa laissa todetaan oikeudesta tulkkaukseen, että ”potilaalle on annettava selvitys hänen terveydentilastaan, hoidon merkityksestä, eri hoitovaihtoehtoista ja niiden vaikutuksista sekä muista hänen hoitoonsa liittyvistä seikoista, joilla on merkitystä päätettäessä hänen hoitamisestaan. Terveydenhuollon ammattihenkilön on annettava selvitys siten, että potilas riittävästi ymmärtää sen sisällön. Jos terveydenhuollon ammattihenkilö ei osaa potilaan käyttämää kieltä taikka potilas ei aisti- tai puhevian vuoksi voi tulla ymmärretyksi, on mahdollisuuksien mukaan huolehdittava tulkitsemisesta.” (L 785/1992 5. §).

4.2 Tulkin valmistautuminen

Valmistautuminen on välttämätöntä tulkin työssä. Asioimistulkki ei yleensä saa etukäteen materiaalia tai tulkkausaiheita, mikä hankaloittaa toimeksiantoon valmistautumista. Tulkin ammattisäännösten mukaan tulkin tulee valmistautua hyvin termeihin ja erikoissanastoon lukemalla ja opiskelemalla tarvittavia termejä. Tulkin tulee täydentää jatkuvasti yleissivistystään. Mitä enemmän tietoa tulkilla on aiheesta, sitä paremmin tulkki hallitsee tilanteita ja mitä enemmän tulkki valmistautuu, sitä paremmin tulkkaus onnistuu. Tulkin tavoite tulkkauksessa on viestin välittämiseen ja kielellisen tasan-arvon toteutumiseen. Tulkki perehtyy sanastoon, terminologiaan ja fraseologiaan sekä tulevaan aiheeseen. Valmistautuminen on osa tulkin ammattitaitonsa. Tarkka valmistautuminen vaatii, että aikaa on käytettävissä aina viikosta muutama viikkoon, mutta tätä mahdollisuutta ei aina kuitenkaan ole. Jos valmistautumisaikaa ei ole riittävästi, niin työn suoriutumiseen vaikuttaa tulkin yleissivistys. Kiireisissä tapauksissa asioimistulkit eivät ehdi

valmistautua toimeksiantoon, joten mitä enemmän tulkki on perehtynyt sanastoihin ja asiakaskäynnillä käytettäviin lomakkeisiin sen paremmin on pärjännyt ja menestynyt haastavissa tulkkaustilanteissa. (Leinonen 2013.)

4.3 Tulkin rooli

”Asioimistulkkauksen ammattitutkinnon suorittaneella on ammattitaito tulkata viranomaisen ja asiakkaan välillä erilaisissa asiointitilanteissa, kuten esimerkiksi sairaalassa, sosiaalitoimessa, päiväkodissa, koulussa, maahanmuuttoasioissa, poliisilla tai oikeudessa” (Asioimistulkkauksen ammattitutkinto 2018.)

Tulkin rooli on merkistöllinen, kieli, kulttuuri ja vuorovaikutustilanne erotetaan toisistaan. Tulkki pitää tunnistaa ammattiroolistaan ja tehtävästään koska jos tulkki ei ole tietoinen hänen ratkaisujensa vaikutuksesta kokonaisrakenteeseen ja ajattelee, että voi jättää jotain pois asiakkaan puheesta, koska ei tiedä jonkun sanan tarkoitusta, niin tulkin roolikonflikti aiheuttaa tulkkaus laatuun. (Puurtinen, 2008, 82–94.)

On erittäin tärkeää, että viranomainen keskustele suoraan asiakkaiden kanssa, joten viranomainen ja asiakkaansa ovat yhdessä vastapäättä ja tulkki on kolmion kärkenä. Koska tulkki on keskustelun mahdollistaja, ei keskustelun osapuoli. (Kela i.a. Tulkin kanssa työskentely.)

Suomen kääntäjien ja tulkkien liiton (SKTL) mukaan, tulkki ei ole pelkkä käännöskone. Tulkki joutuu ottamaan kertomuksen vastaan, välittämän sen niin, että kertomus tulee näkyväksi. Tulkin rooli on tärkeä osa sitä, että potilaan kertomus saadaan esille, koska tämä perustuu tulkkaukseen sekä tulkin vuorovaikutusrooliin. Tulkin rooli noudattaa asioimistulkin ammattisääntöjä. Ammattisäännöstyössä edellytetään muun muassa, jäävyttä ja vaitiolovelvollisuutta. Tulkki tulkaa kaiken sanotun. Tulkki ei voi myöskään jättää osia keskustelusta tulkkaamatta. Tulkkaus ei ole sanasta sanaan kääntämistä, vaan viestin välittämistä mahdollisimman kattavasti. (Kela i.a. Tulkin kanssa työskentely.)

Tulkin rooliin kuulu tarkkuus. Suomen kääntäjien ja tulkkien liiton (SKTL) mukaan, ”Tulkki ilmoittaa seikoista, jotka vaikeuttavat oleellisesti tulkkausta tulkkaustilanteessa”. Tulkki on velvollinen ja huolellinen työoloistaan, jotta tulkkaussuorite menestyisi täydellä tavalla. Tulkki pitäisi heti ilmoittaa tulkkausta mutkistavista seikoista. Tulkkausta vaikeuttavia seikkoja saattavat olla esimerkiksi ääntäminen on epäselvä, muu häiritsevä ääntiöitä, käsittämistä häiritsevä häiriö tai tulkin kielen hallitseminen on heikko.

Muun ohella tulkin tulisi olla tarkka ja hänen on ilmoitettava heti, jos tilanne muuttuu, esimerkiksi jos tulkkaustehtävän laatu vaihtuu oleellisesti tai ilmenee sel-laiseksi, että tulkin kielitaito ja tulkin valmistautuminen ei edeltäpäin arvioidusta riitä tehtävän tasokkaaseen suorittamiseen. (SKTL.)

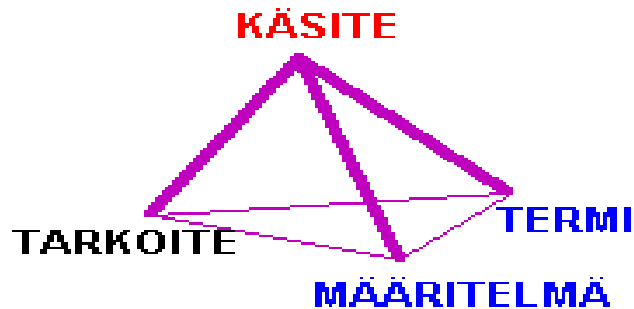
5 KÄÄNNÖSSTRATEGIAT

Monikielisen sanastotyön laatiminen edellyttää käännösosaamista. Kun suoraa vastinetta ei löydy toisesta kielestä, tekijä laatii vastineen itse. Vastineella tarkoitetaan sanan tai käsitteen kielellistä vastaavuutta toisessa kielessä. (Tepa-termipankki). Vastineet ovat erilaisia, kuten termivastine, lähivastine ja käännösvas-tine. Termivastine on vastine, jossa käsitellään kohdekielessä normaalina ter-minä samanlaiselle käsitteelle, johon lähtökohtana oleva toisen kielen termi viit-taa. Lähivastine tarkoittaa kielellistä ilmausta, joka vastaa toisessa kielessä suun-nilleen sama sisältö kuin lähtökohtana oleva termi omassa kielessään. Käännös-vastine on vastine, jonka avulla lähtökohtana oleva käsite ilmaistaan silloin, kun vastineelle kohdekielessä ei ole vakiintunutta termiä. (TSK, OKSA-projektin esit-tely& Monikielisestä sanastotyöstä, vastinetyypit.)

Kääntäjä joutuu miettimään, mitä käännösstrategioita hän käyttää vastinetyös-sään. Chestermanin (1997, 88–91) mukaan käännösstrategia on menettely, joka keskittyy tiettyyn ongelmaan. Tunnetut käsitteet käännöstieteessä ovat vieraan-nuttaminen ja kotouttaminen. Kotouttava käännösstrategia tarkoittaa kohdekieli-tekstin muokkaamista kohdekulttuuriin odotusten mukaisesti. Vieraannuttava käännösstrategia tarkoittaa elementtien säilyttämistä kohdekielisessä tekstissä. Kotouttamista ja vieraannuttamista käännöstieteessä on käsitelty enimmäkseen runouden ja kaunokirjallisuuden kääntämisen kontekstissa. Ehkäpä siitä syystä, kotouttamisen ja vieraannuttamisen käsitteitä ei ole yhtään ajateltu sanastotyön teoriassa, koska sanastotyön aiheena ovat erikoisalojen kielet. Käännösstrate-giat ovat kumminkin ajankohtaisia myös monikieliseen sanastotyöhön kuulu-vassa vastinetyössä, jossa lähtökielisille käsitteille etsitään tai laaditaan tulokieli-set vastineet. (Pasanen 2011.)

6 SANASTOTYÖN MENETELMAT

Tetraedrimallissa kuvataan terminologian ja siihen perustuvien menetelmien lähtökohta.

KUVIO: Terminologian Tetraedrimalli. Sanastokeskus TSK. Sanastotyön ja ontologiатыön menetelmät.

Yleiskieli ja erikoiskieli ovat kieliä, jotka yhteisön jäsenet ymmärtävät. Yleiskielen laaja ymmärrettävyys tulee tutuista sanoista, joiden merkitys tarkentuu ympäröivällä tekstillä. Yleiskieli riittää useimpiin jokapäiväisen viestinnän tarpeisiin. (Suomen Standardisoimisliitto SFS 1988, 11.) Monet viestinnät pohjautuvat yleiskieleen, jota se on kaikille tuttu. (Sanastokeskus TSK. Sanastotyö ja ontologiатыö. Mitä terminologinen sanastotyö on?). Yleiskieli on yhteinen kaikille kielenpuhujille, mutta erikoiskieltä käytetään jonkin erikoisalan viestinnässä. (Pasanen, P,179.)

6.1 Käsite

Käsite on ajattelemisen ja päättämisen perusta sekä edellytys yhteiselle kielelle. Käsitteiden avulla ihminen pystyy mielessään jäsentämään ympäröivää todellisuutta eli tarkoitus maailmaa. (Sanastokeskus TSK, Sanastotyön ja ontologiатыön menetelmät.)

Käsitteitä käytetään tiedon jäsentämiseen. Käsitteet eivät välttämättä ole kieli-sidonnaisia, mutta yhteiskunta- ja kulttuurisidonnaiset tekijät vaikuttavat usein erilaisen käsitejaon syntymiseen eri kielissä. Kaikille käsitteille ei välttämättä ole va-kiintunut niitä vastaavaa kielellistä ilmausta. (TSK36.)

6.2 Termi

Termit ovat käsitteille viestintää varten annettuja nimityksiä ja määritelmät puolestaan käsitteiden sisällön sanallisia kuvauksia (Sanastokeskus TSK, Sanastotyön ja ontologiatyön menetelmät).

Termillä on sekä muoto että merkitys. Termin muoto on kielellinen ilmaus, sen merkitys on käsite. (Carlson 2003.)

6.3 Määritelmä

Määritelmä on käsitteen kuvaus, jonka tulee erottaa käsite sen lähikäsitteistä (TSK36.) Määritelmä on käsitteen sanallinen esitys, joka sijoittaa oikein käsitteen käsitejärjestelmään. Sen tulee rakenteeltaan ja siinä esiintyvien termien suhteen noudattaa käsitejärjestelmän rakennetta. Määritelmät ja käsitejärjestelmä rakennetaan vierekkäin. (Carlson 2003.)

6.4 Tarkoite

Tarkoitteet ovat ihmisen havaitsemia tai kokemia kohteita esineitä, olentoja, tapahtumia, prosesseja tai ominaisuuksia, joista osa on reaalisia ja konkreettisia, osa abstrakteja. (Sanastokeskus TSK, Sanastotyön ja ontologiatyön menetelmät.)

Tarkoitteet ovat todellisuuden ilmiöitä. Osa tarkoitteista on konkreettisia (esimerkiksi puut, esineet ja aineet) ja osa abstrakteja. (Esimerkiksi yhteiskunta ja terveys) (Suonuuti 2006, 11.)

6.5 Käsitejärjestelmät

Käsitteet eivät koskaan ole irrallisia tai yksityisiä ilmiöitä, vaan ne liittyvät aina jollain tapaa muihin käsitteisiin, muodostaen ja valmistaen siten käsitejärjestelmiä (Suonuuti 2006, 13).

Käsitejärjestelmiä voidaan ryhmitellä hierarkkiseksi, koostumussuhteiseksi tai funktiosuhteiseksi sen mukaan, millaisia suhteita käsitteiden välillä on. Käytännön sanastotyössä käsitellään usein sekakoosteisia käsitejärjestelmiä, joissa erilaiset käsitesuhteet yhdistyvät. (TSK36.)

6.5.1 Hierarkkinen suhde

Kahden käsitteen välillä on hierarkkinen suhde silloin, kun niillä on yhteiset käsi-
piirteet, mutta alakäsitteellä on ainakin yksi erottava lisäpiirre (Suonuuti 2006, 13). Alakäsite voidaan ajatella yläkäsitteen erikoistapaukseksi (Sanastokeskus). Kuviossa esitellyn kolmion kärki, joka osoittaa yläkäsitteeseen.

Suonuutin (2006, 13–14) mukaan, hierarkkiset käsitejärjestelmät kuvataan puu-
diagrammeina. Alakäsitteen ala on pienempi kuin yläkäsitteen ala. Alakäsite voi
olla yläkäsite toisille alakäsitteille sekä yläkäsite pystyy jakamaan alakäsitteisiin
useammalla tavalla.

6.5.2 Koostumussuhde

Suonuuti (2006,16) korostaa, että koostumussuhteet ovat monenlaisia. Se tarkoittaa, että kokonaisuuden kaikki osat voivat olla samanlaisia tai erilaisia. Käsitesuhde, jossa yksi käsite vastaa tiettyä kokonaisuutta ja toinen kokonaisuuden osaa Esimerkiksi 'polkupyörän' ja 'polkimen' välisessä koostumussuhteessa 'polkupyörä' vastaa kokonaisuutta ja 'poljin' kokonaisuuden osaa. (TSK36.)

6.5.3 Funktiosuhde

Funktiosuhde on käsitesuhde, joka perustuu muuhun kuin hierarkkiseen tai koostumussuhteeseen liittyvään aiheyhteyteen käsitteen tarkoitteiden välillä. Funktiosuhteita ovat esimerkiksi aikasuhteet, syysuhteet sekä paikkaan ('kala'–'vesi'), välineeseen ('uuni'–'leipä') ja tulokseen ('ompelu'–'vaate') liittyvät suhteet. (TSK36.)

7 SANASTOTYÖN PROSESSI

Tämän opinnäytetyön sanastotyön tarkoituksena on antaa asioimistulkille tietoa gynekologian erikoistermeistä, joita tulkkaustilanteessa voi tulla esille. Monikielinen ja huolellisesti laadittu sanasto auttaa tulkkia valmistautumaan ja sitä kautta myös parantaa tulkkauksen laatua ja luotettavuutta. Sanasto voi olla myös hyödyllinen arabiankielisille asiakkaille, jotka eivät vielä hallitse hyvin suomen kieltä ja haluavat asioida vastaanotoilla ilman tulkkia. Suomessa ei ole kattavaa gynekologinen termien suomi–englanti–arabia sanakirjaa, joten tämän sanaston laadimiselle on iso tarve.

Sanastotyön vaiheita ovat tietyn erikoisalan käsitteitä ja nimityksiä koskevan tiedon järjestelmällinen kerääminen, analysointi, kuvaaminen ja esittäminen. Sanastotyö rakentuu terminologiaoppiin ja muodostuu usein monista työvaiheista, joita ovat esimerkiksi sanastus, käsiteanalyysi, sopivien nimitysten valinta ja terminologian esittäminen terminologisena sanastona. (Sanastokeskus TSK ry 2006, 31.) Terminologista sanastotyötä voidaan käyttää moniin käyttötarkoituksiin viestinnän selkeyttämisestä ja tiedonhallinnan kehittämiseen (Sanastokeskus TSK).

Rajasin aiheeni koskemaan naistentauteja ja synnytyksiä. Varmistin, että minulla on käytettävissäni riittävästi tietoa niin sanastotyöstä kuin itse naistentaudeista ja synnytyksistäkin. Opinnäytetyöni raporttiosuuden taustoitukseen sekä liitteenä olevaa sanastoa varten perehdyin naistentauteja koskevaan kirjallisuuteen sekä muihin viranomais- ja asiantuntijälähteisiin, kuten THL:n verkkosivuihin. Tutustuin myös neuvolan lomakkeisiin ja oppaisiin, jotka liittyvät gynekologiaan. Opinnäytetyössä syntyneen sanaston termit liittyvät naistentauteihin ja sairauksiin, gynekologisiin tutkimuksiin sekä sukupuoliterveyteen. Opinnäytetyötä varten perehdyin myös eri tutkimusmenetelmiin lukemalla aiempia sanastotyöhön ja gynekologiaan liittyviä tutkimuksia ja opinnäytetöitä. Näistä sain paljon ideoita termien huolellisesta keräämisestä. Päädyin esimerkiksi siihen, että sanastotyössäni on ensin suomenkielinen termi, sitä seuraa englannin kielen termi ja sen jälkeen arabiankielinen vastine.

Termit on koottu tulkkaustilanteista, sanakirjoista sekä terveydenhuoltoon ja gynekologiaan liittyviltä asiantuntijasivustoilta. Sanaston lähteinä on käytetty myös esitietolomakkeita ja ajankohtaisia artikkeleita. Suurin osa vastineista löytyi sanakirjoista ja osan laadin käyttämällä myös erilaisia käännösstrategioita.

Sanaston kääntämisessä käytin erilaisia menetelmiä. Suurimman osan arabiankielisistä vastineista löysin aineistoa tutkimalla itse. Tutkin rinnakkaistekstejä samasta aiheesta ja näin löysin suomenkielisille termeille vastineet arabiaksi ja päinvastoin. Artikkeleista suurin osa käsitteli naistentauteja ja terveystaloutta. Toinen tapa löytää termin vieraskielinen vastine oli käyttää sanakirjoja. Diakin kirjastosta sekä nettisivuilta löytyy monenlaisia sanakirjoja sekä lääketieteellisiä sanakirjoja, kuten terveydenhuollon sanasto, sairaalasanasto ja laboratorioarvoja, MOT-sanakirja, Altibbi-lääketieteellinen konsultointi nettisivu, Glosbe-sanakirja, Almaany-sanakirja sekä TEPA-Termipankki.

Sanastotyötäni tehdessäni käytin myös välikielenä englantia, koska englannin kielestä arabian kieleen päin löytyy enemmän vastineita. Lopullisessa sanastossa on 139 termin kolmikielinen sanasto aakkosjärjestyksessä. Sanastotyön prosessissa tärkeää on päättää sanaston käyttötarkoitus. Opinnäytetyön sanaston kokoamistyössä pääpaino oli koota termejä, jotka ovat tärkeitä asioimistulkille kyseistä aihetta tulkattaessa. Otin siis huomioon sanastotyöprosessissa sanaston käyttäjien kohderyhmän ja käyttötarkoituksen. Sanastotyöni tarkoituksena oli pyrkiä tekemään kattava ja selkeä sanasto muiden asioimistulkkien apuvälineeksi. Siksi se on Word-muodossa ja helposti tulostettavissa. Eettisyys on myös otettu opinnäytetyössä huomioon. Sanaston laadun ja oikeellisuuden on tarkistanut Suomessa asuva arabialainen silmätauteihin erikoistuva lääkäri, joka hallitsee suomen, englannin ja arabian kielen. Termien ja englanninkielisten vastineiden oikeellisuus on tarkistettu TEPA-termipankki sekä Duodecimin-sanakirjasta.

Tutustuttuani lähdeaineistoon totesin, että pääasialliseksi sanastonkeruumenetelmäksi valitsin termien keräämisen luotettavista lähteistä. Suomenkieliset termit on kerätty pääasiassa naistentaudit ja synnytykset nimisestä kirjasta sekä Duodecimin terveyskirjaston sivuilta. (Duodecim terveyskirjasto 2018. Sairaudet.), (Ylikorkala. O, Tapanainen. J.) Naistentaudit ja synnytykset kirjassa käsitellään

kattavasti gynekologisia infektiota, naistentautien rakennemuutoksia ja kasvaimia, andrologiaa, hormonaalisia ja muita häiriöitä. Kirja kertoo laajasti naisen elämän” kohdusta hautaan”. Tämä kirja on ensimmäisen suomenkielinen oppikirja, joka kertoo kaikista sairauksista. Olen lukenut kirjan ja valinnut niistä termejä, joita tulkkii tarvitsee tulkkaustilanteissa. Arabian- ja englanninkielisten vastineiden haussa toimin niin, että heti kun valitsin suomenkielisen termin sanastooni, etsin välittömästi arabiankielisen sekä englanninkielisen vastineen joko sanakirjoista, Duodecim terveystieteen sanastokirjasta tai muista luotettavista nettisivustoista.

Olen kerännyt termejä myös toisista luotettavista englanninkielisistä lähteistä, kuten MayoClinic. MayoClinic nimisestä amerikkalaisista nettisivustoista. Nämä sivusto olivat minulle hyödyllisiä, koska niistä sai vaihdettua kielen arabiaksi. Näin sain helposti arabiankieliset vastineet termeille. Lisäksi olen käyttänyt erilaisia sanakirjoja, kuten Almaany nettisanakirjaa ja kielitoimiston ilmaista sanakirjaa. Myös erilaisista termipankeista oli minulle hyötyä.

Kun tein sanastoa (ks. LIITE1), minun ei ollut vaikea löytää suomenkieliselle termille arabian- tai englanninkielistä vastinetta, mutta sen sijaan arabian- tai englanninkieliselle termille oli välillä haastavaa löytää suomenkielinen vastine. Esimerkiksi kierukka-sanan vastine arabiaksi (الولب) löytyi helposti lääketieteen sanakirjoista. Valintoja kahden vastinevaihtoehdon välillä jouduin tekemään, kun vastaan tuli suomenkielinen termi, jolle löytyi arabiaksi kaksi vastinetta, esimerkiksi keskenmeno-termin vastineeksi valitsin raskauden menetyksen eli (خسارة الحمل). Keskenmeno arabiankielellä on myös (الإجهاض التلقائي) eli spontaani abortti. Molemmat vastineet olivat hyväksyttäviä, joten sisällytin molemmat vastineet sanastotyöhöni.

Esimerkkinä arabiankielisestä termistä, jolle en helposti löytänyt suomenkielistä vastinetta oli Wertheim-leikkaus (جراحة فيرتهام بالمنظار). Etsin termiä suomenkielisistä lähteistä ja tutkin sanan merkitystä monesta luotettavasta lähteestä. Lopulta vastine löytyi leikkauksia koskevilta sivustoilta. Tavoitteenani oli valita sanastovastineet huolellisesti, mikä parantaa sanaston luotettavuutta ja käytettävyyttä. Sitä paransi lisäksi työelämäohjaajilta saamani palaute. Työelämäohjaajat tarkistivat lopullisen sanaston termien ja niiden vastineiden oikeellisuuden.

8 POHDINTA

Opinnäytetyö voi olla tutkimuspainotteinen tai kehittämispainotteinen. Opinnäytetyön prosessin tulee edistää tulkin ammatillista kasvua ja kehitystä (Diakonia-ammattikorkeakoulu 2010, 33–34). Tekemäni opinnäytetyö on kehittämispainotteinen eli toiminnallinen opinnäytetyö. Tavoitteenani oli luoda tuore ja ajankohtainen gynekologian sanasto asioimistulkeille ja tulkkiopiskelijoille. Opinnäytetyöni oli työelämälähtöinen. Yhteistyökumppaninani oli Terkku-hanke. Yksi hankkeen ydintehtävistä on rakentaa mallia kulttuurisensitiiviselle toiminnalle. Osana hanketta luotiin opinnäytetyössä syntynyt suomi–arabia gynekologian sanasto, jota voidaan hyödyntää, kun kyseisessä hankkeessa maahanmuuttajanaiset keskustelvat seksuaaliterveydestä keskusteluryhmissä.

Gynekologia on erittäin laaja ala. Perehdyin aiheeseen laajasti lukemalla aiemmin aiheesta tehtyjä opinnäytetöitä ja tutkimalla alaan liittyviä julkaisuja ja artikkeleita. Tutustuin myös eri tutkimusmenetelmiin sekä sanastotyön perusteisiin. Rajasin opinnäytetyöni sanaston niin sanotulla suppilomenetelmällä koskemaan naistentauteja ja synnytyksiä.

Prosessin aikana huomasin, kuinka merkittävä työkalu sanasto on tulkin työssä. Valmistautuessaan toimeksiantoon tulkin on tärkeää huolehtia siitä, että hänellä on käytössään laajat ja kattavat sekä laadukkaat sanastot. Myös tulkilla pitää olla perustietoja ja yleissivistystä terminologisesta sanastotyöstä, kun hän laatii omia sanastojaan. Hänellä pitää olla myös riittävästi tietoa aiheesta ja hänen tulee käyttää sanaston laatimisessa luotettavia lähteitä. Opinnäytetyöprosessin aikana opin kriittistä suhtautumista lähteisiin ja tiedonhakua ylipäänsä. Opinnäytetyön tekeminen kartutti yleissivistystäni sekä erikoisalan osaamistani sekä paransi tietämystäni Suomen terveydenhoitojärjestelmästä, mikä auttaa minua tulevaisuudessa naistentauteihin liittyvissä tulkaustoimeksiannoissani.

Tavoitteenani oli löytää täsmälliset ja yksiselitteiset vastineet suomenkielisille termeille arabiaksi. Huolellisen sanastotyön merkitys korostuu erityisesti sellaisissa

tulkkaustilanteissa, joissa käytetään jonkun tietyn erikoisalan termejä kuten naisyntautien alalla. Tekemäni sanasto helpottaa ja auttaa asiakkaan, lääkärin ja tulkin välistä vuorovaikutusta ja viestintää. On tärkeää, että sekä tulkki että asiakkaat ymmärtävät termien merkityksen.

Laatimastani sanastosta hyötyvät eritoten suomi–arabia työkieliparilla toimivat tulkit, joiden tarpeet olen ottanut huomioon sanastotyössäni. Sanasto on word-muotoinen Excel-taulukko. Termit ovat suomen kielen aakkosten mukaisessa järjestyksessä, joten tulkin on ne siitä helppo löytää nopeastikin tulkkaustilanteessa. Sanasto on helposti tulostettavissa ja päivitettävissä uusien termien. Myös muiden kielten tulkit voivat käyttää ja hyödyntää sanaston suomenkielistä osuutta. Gynekologinen sanasto voi olla hyödyllinen myös tulkkiopiskelijoille ja sitä voi käyttää myös pohjana mahdollisesti tulevilla erikielisillä opinnäytetöissä.

Koska vastaavaa sanastoa ei ollut tehty aikaisemmin, luotettavien lähteiden ja sanastotyön tekemisen prosessi oli osin haastava, mutta sain työhöni asiantuntevaa ohjausta niin työtä ohjaavilta Diakonia-ammattikorkeakoulun lehtoreilta sekä kirjaston informaatikoilta. Tämä apu auttoi minua etenemään opinnäytetyöprosessin aikataulun mukaisesti. Suomen, arabian ja englannin kielen hallitseva lääkäri tarkisti myös sanaston oikeakielisyyden ja asianmukaisuuden, joten työn eettisyys tuli sitäkin kautta varmistettua.

LÄHTEET

- Carlson, L. (i.a.) Terminologian luennot. [Luento]. Helsingin yliopisto. Saatavilla 21.10.2020 <http://www.ling.helsinki.fi/~lcarlson/ikk/118s9803old.htm>
- Chesterman, Andrew (1997). *Memes of Translation. The Spread of Ideas in Translation Theory*. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company.
- Diakonia-ammattikorkeakoulu (2010). Kohti tutkivaa ammattikäytäntöä. Saatavilla 14.11.2020 https://www.diak.fi/wp-content/uploads/2017/12/Diak_Kohti_tutkivaa_ammattikayntoa_opas.pdf
- Eskola, K. & Hytönen, E. (2008). *Nainen hoitotyön asiakkaana*. Sanoma Pro oy.
- Eu.terveydenhuolto.fi, Hoitoon ulkomailta suomeen, Terveyspalvelujärjestelmä Suomessa. Saatavilla 17.10.2020 <https://www.eu-terveydenhuolto.fi/hoitoon-ulkomailta-suomeen/terveydenhuoltojarjestelma-suomessa/>
- Helsingin kaupunki. Sosiaali- ja terveystieteiden palvelut. Terveystieteiden palvelut. Saatavilla 9.10.2020 <https://www.hel.fi/Helsinki/fi/sosiaali-ja-terveyspalvelut/terveyspalvelut/terveysasemat/>
- Helsingin kaupunki. Sosiaali- ja terveystieteiden palvelut. Terveystieteiden palvelut. Muita terveystieteiden palveluja. Seulontatutkimukset. Saatavilla 12.11.2020 <https://www.hel.fi/helsinki/fi/sosiaali-ja-terveyspalvelut/terveyspalvelut/muita-terveyspalveluja/seulontatutkimukset/>
- Helsingin kaupunki. Sote, Helsingin palvelusetelit. Saatavilla 15.11.2020 <https://www.hel.fi/sote/palveluseteli-fi/palvelusetelit/>
- HUS. Potilaalle. Sairaalat ja toimipisteet. Naistentautien poliklinikka Ruoholahti. Saatavilla https://www.hus.fi/sairaanhoito/sairaalat/Hyks_muut_toimipisteet/naistentautienpkl_Ruoholahti/Sivut/default.aspx
- Jaatinen, T. K. M. & Raudasoja, J. (2007). *Kansamme taudit*. Helsinki: Sanoma Pro

Kela (i.a.) Tulkin kanssa työskentely. Saatavilla 21.10.2020

<https://www.kela.fi/documents/10180/1152184/TUL-KIN+KANSSA+TY%C3%96SKENTELY.pdf/5339ce57-dc88-4985-ba8e-4dfaec3f6c65>

Kela. Sairastaminen. Sairaanhoido. Lääkärin palkkiot. Saatavilla 23.09.2020

https://www.kela.fi/sairaanhoito_laakaranpalkkiot

Kela. Tietoa Kelasta. Kelan tuet. Sairastuminen. Saatavilla 15.11.2020

<https://www.kela.fi/kelan-tuet>

Kuuloliitto. Sosiaaliturvaopas. Tulkkaus. Sosiaali- ja terveydenhuollossa . Saatavilla 14.11.2020 [https://www.kuuloliitto.fi/kuulo/sosiaaliturva-](https://www.kuuloliitto.fi/kuulo/sosiaaliturva-opas/tulkkaus-sosiaali-ja-terveydenhuollossa/)

[opas/tulkkaus-sosiaali-ja-terveydenhuollossa/](https://www.kuuloliitto.fi/kuulo/sosiaaliturva-opas/tulkkaus-sosiaali-ja-terveydenhuollossa/)

Käypä hoito-suositus (2018). Seksitaudit, Saatavilla 30.9.2020

<https://www.kaypahoito.fi/hoi50087>

L 1386/2010. Laki kotouttamisen edistämisestä.. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2010/20101386>

L 301/2004. Ulkomaalaislaki. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2004/20040301>

L 423/2003. Kielilaki. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20030423>

L 434/2003. Hallintolaki. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20030434>

L 586/1996. Hallintolainkäyttölaki. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1996/19960586>

L 785/1992. Laki potilaan asemasta ja oikeuksista. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1992/19920785>

L 812/2000. Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2000/20000812>

Lapsuus.ouka.fi. Sujuva arki. Vapaat ja etuudet. Äidin vapaat ja etuudet. Saatavilla 12.11.2020 [https://lapsuus.ouka.fi/sujuva-arki/vapaat-ja-etuu-](https://lapsuus.ouka.fi/sujuva-arki/vapaat-ja-etuudet/aidin-vapaat-ja-etuudet/)

[det/aidin-vapaat-ja-etuudet/](https://lapsuus.ouka.fi/sujuva-arki/vapaat-ja-etuudet/aidin-vapaat-ja-etuudet/)

Leinonen. M, (2013) *Monikielisen viestinnän ja käännöstieteen koulutusohjelma, Kieli-, käännös- ja kirjallisuustieteiden yksikkö* (Pro gradu -tutkielma Tampereen yliopisto, Käännöstiede saksa) Saatavilla

<https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/84409/gradu06605.pdf>

- Luettelo Suomen terveysasemista ja terveyskeskuspäivystyksistä. Saatavilla.12.11.2020 https://fi.wikipedia.org/wiki/Luettelo_Suomen_terveysasemista_ja_terveyskeskusp%C3%A4ivystyksist%C3%A4
- Lääkärikeskus Aava. 2014. Ensimmäinen käynti gynekologilla. Saatavilla <https://www.aava.fi/ensimmainen-kaynti-gynekologilla>
- Mehiläinen. Hyvinvointi. Sukupuolentaudit. Saatavilla 14.11.2020 <https://www.mehilainen.fi/sukupuolitaudit>
- Mehiläinen. Naisen terveys. Gynekologilla käynti. Saatavilla 23.08.2020 <https://www.mehilainen.fi/naisen-terveys/gynekologi>
- Mehiläinen. Naisen terveys. Munasarjakystä. Saatavilla 23.9.2020 <https://www.mehilainen.fi/naisen-terveys/gynekologi/munasarjakysta#c63a3f71>
- Moniheli. Tietoja Terkku-hankkeesta. Saatavilla 15.11.2020 <https://www.moniheli.fi/terkku/tietoa-terkku-hankkeesta/>
- Moniheli. Yhteistyöfoorumit. Saatavilla 15.11.2020 <https://www.moniheli.fi/terkku/yhteistyofoorumit/>
- Mykkänen. R, (29.6.2009) Hyvä terveys. Gynekologilla käynti. Saatavilla 14.11.2020 https://www.hyvaterveys.fi/artikkeli/terveys/gynekologilla_kaynti
- Ollilla. S, (toim.) (2017)Tulkkaukset Terveystieteiden alalla. *Lähtökohtana asiakkaan ymmärrys*. Saatavilla 25.8.2020 https://www.univaasa.fi/materiaali/pdf/isbn_978-952-476-734-7.pdf
- Paavonen, J. (2011). Klamydiatulehdus. Teoksessa J. Tapanainen & O. Ylikorkala (toim.) *Naistentaudit ja synnytykset*. Duodecim. 5. painos. 287-288.
- Paavonen, J. (2011). Tippuri. Teoksessa J. Tapanainen & O. Ylikorkala (toim.) *Naistentaudit ja synnytykset*. Duodecim. 5. painos. 290.
- Pasanen, P. (2/2011).Termi info. *Kotouttaminen ja vieraannuttaminen sanastontekijän vastineydessä*. Saatavilla 24.9.2020 <http://www.terminfo.fi/salto/kotouttaminen-ja-vieraannuttaminen-sanastontekijan-vastine-tyossa-170.html>
- Pasanen, P. (2015) Tavallisten kielenkäyttäjien käsityksiä termeistä. *Termin käsite terminologian teoriassa*. Saatavilla 11.5.2020 http://www.vakki.net/publications/2015/VAKKI2015_Pasanen.pdf

- Puurtinen, T. (2008 Käännösten hyväksyttävyys. Teoksessa Oittinen, Riitta & Mäkinen, Pirjo (toim): Alussa oli käännös. 6. painos. Tampere University Press, Tampere. 82–94.
- Sanastokeskus TSK. (2006). Terminologian sanasto. Helsinki: Sanastokeskus TSK ry. Saatavilla 10.5.2020 <http://www.tsk.fi/tiedostot/pdf/TerminologianSanasto.pdf>
- Sanastokeskus TSK. Sanastotyö ja ontologiatyö. Mitä terminologinen sanastotyö on? Saatavilla 09.5.2020 [http://www.tsk.fi/tsk/fi/sanastotyö -mitä%2C miksi ja kenelle%3F-8.html](http://www.tsk.fi/tsk/fi/sanastotyö_-_mitä%2C_miksi_ja_kenelle%3F-8.html)
- Sanastokeskus, Lukuohje. Hierarkkinen suhde. Saatavilla. <http://www.tsk.fi/tsk/fi/lukuohje-274.html>
- SKTL. Asioimistulkkiammattisäännöstö. Saatavilla https://www.sktl.fi/@Bin/280271/Asioimistulkin_ammattisäännöstö.pdf
- Sosteri. Asiakkaana Sosterissa. Hoitoonpääsy ja hoitoon takuu. Terveysasemien hoitoonpääsy. Saatavilla <https://www.sosteri.fi/asiointi/asiakkaana-sosterissa/hoitoon-paasy-ja-hoitotakuu/terveysasemien-hoitoonpaasy/>
- STM (2013). Terveystietäminen Suomessa. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisusarja. Saatavilla 9.10.2020 <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-3389-7>
- Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto-(2013). Asioimistulkin ammattisäännöt. Saatavilla 11.5.2020 https://www.sktl.fi/@Bin/280271/Asioimistulkin_ammattisäännöstö.pdf
- Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto-, Tulkin rooli kuormittuu turvapaikkapuhuteluissa. Tulkin roolin syvämpi ymmärtäminen. Saatavilla 23.8.2020 <https://www.sktl.fi/?x1239065=1770049>
- Suomen Standardisoimisliitto SFS (1988). Sanastotyön käsikirja. Soveltavan terminologian periaatteet ja työmenetelmät. Helsinki: Tekniikan Sanastokeskus r.y.
- Tays. Ohjeet. Infektioiden torjunta. Välineiden huolto ja sairaalasiivous. Välineiden huolto osastolla. Saatavilla 30.9.2020 [https://www.tays.fi/fi-FI/Ohjeet/Infektioiden_torjunta/Valineiden_huolto_ja_sairaalasiivous/Valineiden_huolto_osastolla\(48515\)](https://www.tays.fi/fi-FI/Ohjeet/Infektioiden_torjunta/Valineiden_huolto_ja_sairaalasiivous/Valineiden_huolto_osastolla(48515))

- Tays. Toimipaikat. Tays keskussairalat. Hoitoyksiköt. Naistentautien poliklinikka. Saatavilla https://www.tays.fi/fi-FI/Toimipaikat/Tays_Keskussairaala/Hoitoyksikot/Naistentautien_poliklinikka
- Tepa-termoipankki. Erikoisalojen sanastojen ja sanakirjojen kokoelma – Sanastokeskus, TSK. Saatavilla. <https://termipankki.fi/tepa/fi/haku/vastine>
- Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. Aiheet. Maahanmuutto ja kulttuurinen moninaisuus. Työn tueksi. Hyviä käytäntöjä. Kulttuurisensitiivinen työote. Saatavilla 15.11.2020 <https://thl.fi/fi/web/maahanmuutto-ja-kulttuurinen-moninaisuus/tyon-tueksi/hyvia-kaytantoja/kulttuurisensitiivinen-tyoote>
- Tiitinen.A, Lääkärikirja Duodecim. Epäsäännölliset kuukautiset. Saatavilla 14.11.2020 https://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=dlk00700
- Tiitinen.A, Lääkärikirja Duodecim. Gynekologinen tutkimus. Saatavilla 16.11.2020 https://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=dlk00125
- Tiitinen.A, Lääkärikirja Duodecim. Munasarjojen monirakkulaoireyhtymä (PCOS). Saatavilla 23.09.2020 https://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=dlk00686
- Tiitinen.A, Lääkärikirja Duodecim. Sukuelinherpes (genitaaliherpes) naisella. Saatavilla 14.11.2020 https://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=dlk00713
- Tilastokeskus. Tuotteet ja palvelut. Maahanmuuttaja väestössä. Saatavilla 23.9.2020 <https://www.stat.fi/tup/maahanmuutto/maahanmuuttajat-vaestossa.html>
- Tilastokeskus. Tuotteet ja palvelut. vieraskieliset. Saatavilla 30.9.2020 <https://www.stat.fi/tup/maahanmuutto/maahanmuuttajat-vaestossa/vieraskieliset.html>
- TSK. Sanastokeskus (2015), OKSA-projektin esittely & Monikielisestä sanastotyöstä. Vastinetyypit. Saatavilla, 02.9.2020 [file:///C:/Users/avc37375/AppData/Local/Packages/Microsoft.MicrosoftEdge_8wekyb3d8bbwe/TempState/Downloads/OKSA_esittely & Monikielinen sanastotyö 20150410%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/avc37375/AppData/Local/Packages/Microsoft.MicrosoftEdge_8wekyb3d8bbwe/TempState/Downloads/OKSA_esittely_%20Monikielinen_sanastoty%C3%B6_20150410%20(1).pdf)

Using Interpreters in Health Care Settings. Navigating the Health System. Caring for Kids New to Canada. Saatavilla.02.6.2020

<https://www.kidsnewtocanada.ca/care/interpreters>

Valtakunnallinen terveydenhuollon eettinen neuvottelukunta. (2005). Monikulttuurisuus Suomen terveydenhuollossa: ETENE:n 5. kesäseminaari, Helsinki, 17. elokuuta 2004. Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriö.

Saatavilla 29.9.2020 [https://etene.fi/docu-](https://etene.fi/documents/1429646/1559086/ETENE-julkaisuja+11+Monikulttuuri-)

[ments/1429646/1559086/ETENE-julkaisuja+11+Monikulttuuri-suus+Suomen+terveydenhuollossa.pdf/24ffa4b2-1ac7-4926-984e-e99555630342/ETENE-julkaisuja+11+Monikulttuurisuus+Suo-men+terveydenhuollossa.pdf](https://etene.fi/documents/1429646/1559086/ETENE-julkaisuja+11+Monikulttuuri-suus+Suomen+terveydenhuollossa.pdf/24ffa4b2-1ac7-4926-984e-e99555630342/ETENE-julkaisuja+11+Monikulttuurisuus+Suo-men+terveydenhuollossa.pdf)

Väestöliitto. Nuoret. Ehkäisy. Lääkärin vastaanotolle hakeutuminen. Gynekologinen tutkimus. Saatavilla 16.11.2020 <https://www.vaestoliitto.fi/nuoret/ehkaisy/laakarin-vastaanotolle-hakeutumi/gynekologinen-tutkimus/>

SANASTON LÄHTEET

Almaany-sanakirja. Saatavilla <https://www.almaany.com/en/dict/ar-en/>

Altibbi. Naistentaudit saanasto. Saatavilla 28.9.2020 <https://altibbi.com/%D9%85%D8%B5%D8%B7%D9%84%D8%AD%D8%A7%D8%AA-%D8%B7%D8%A8%D9%8A%D8%A9/%D8%AC%D8%B1%D8%A7%D8%AD%D8%A9-%D9%86%D8%B3%D8%A7%D8%A6%D9%8A%D8%A9?page=2>

Huippuwomenhealth. Harmonia. *Miksi kuukausittain 2 kertaa kuukaudessa: normi ja patologia*. Saatavilla 28.9.2020 <https://huippuwomenhealth.com/2-raz-za-mesjac-poshli-mesjachnye.htm>

Huippuwomenhealth. Lääkärit. *Miksi kuukausittaiset jaksot häviävät*. Saatavilla 28.9.2020 <https://huippuwomenhealth.com/pochemu-propadajut-mesjachnye.htm>

Klinik. Sisäsynnytintulehdus. Saatavilla 28.9.2020 <https://klinik.fi/terveysinfo/sis-saesyntintulehdus>

Lääkärikirja Duodecim. Naistentaudit. Saatavilla 28.9.2020 https://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_teos=dlk&p_osio=sairaudet

Mayoclinic, Tests and Procedures. Saatavilla 28.9.2020 <https://www.mayoclinic.org/ar/tests-procedures/index?letter=%D8%A7>

Mehiläinen. Lapsettomuuden sanasto. Saatavilla 28.9.2020 <https://felicitas.mehilainen.fi/lapsettomuus/sanasto/>

Terveyskylä. Naistentalo.fi. Gynekologinen terveys. Kohdunsuun irtosolumuutokset. Sanasto. Saatavilla 20.11.2020 <https://www.terveyskyla.fi/naistalo/gynekologinen-terveys/kohdunsuun-irtosolumuutokset-papa/sanastoa>

The Unified Medical Dictionary (UMD) is an English/Arabic Medical Dictionary. Saatavilla 12.5.2020 <http://applications.emro.who.int/dsaf/dsa918.pdf>

Tiitinen.A, Lääkärikirja Duodecim. Gynekologinen tutkimus. Saatavilla

28.9.2020 https://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=dlk00125

Viikonloppu. Uutiset. kahjo maailma. Nämä fobiat voivat olla haitaksi seksielämällesi. Saatavilla 28.9.2020

<https://www.viikonloppu.com/nama-fobiat-voivat-olla-haitaksi-seksielamallesi/>

Wikisanakirja. Terveystenhuollon sanasto. Naistentaudit. Saatavilla

28.9.2020 https://fi.wiktionary.org/wiki/Liite:Terveystenhuollon_sanasto

LIITE 1: suomi–englanti–arabia -sanasto

Suomi	Englanti	Arabia
1. abortti/ raskauden keskeytys	abortion	الإجهاض التحريضي / الإجهاض المتعمد
2. Aids/ immuunikatotauti	Aids /acquired immunodeficiency syndrome	الإيدز / السيدا
3. alavatsakipu	lower abdominal pain	آلام أسفل البطن
4. alkio	embryo	الجنين / المضغة
5. amniosenteesi/ lapsivesipunktio	amniocentesis	ماء الطفل
6. avautumisvaihe	onset of labour	بداية المخاض
7. biokemiallinen raskaus	biochemical pregnancy	الحمل الكيميائي (إجهاض مبكر للغاية)
8. biopsia/koepala	biopsy	خزعة/ عينة من خلايا أو أنسجة
9. kryptomenorrea	cryptomenorrhea	حيض خفي
10.ehkäisyalaastari	birth control patch	لاصقة منع الحمل
11.ehkäisytabletit	birth control pills	حبوب منع الحمل
12.emätinpieru	vaginal gas/ vaginal flatulence	هواء/غازات الرحم
13.emätintulehdus/ kolpiitti	vaginitis	التهاب المهبل
14.emättimen fisteli	vaginal fistula	ناسور مهبل
15.emättimen hiivasienitulehdus	vaginal yeast infection	التهاب المهبل الفطري / التهاب المهبل بالخميرة
16.emättimen hiivatulehdus	vaginal thrush	السلاق المهبل
17.emättimen repeämät	colporrhexis	تمزق المهبل/ الدموع المهبلية
18.emättimen surkastuminen	atrophia vaginae	ضمور المهبل

19. endometrioosi (kohdun limakalvoa pesäkkeinä kohdun lihaksessa ja muualla)	endometriosis	انتباز بطانة الرحم/ بطانة الرحم المهاجرة
20. epiduraalipuudutus	epidural anesthesia	ابرة الظهر/حقنة الأبيدورال
21. episiotomia	episiotomy	بضع الفرج/ شق العجان
22. estrogeeni (naishormoni)	estrogen	الهرمون الأنوثة استروجين
23. foolihappo	folic acid	حمض الفوليك
24. geeni	gene	الجين
25. genitaaliherpes	genital herpes	الهربس التناسلي
26. genophobia (seksin pelko)	genophobia	رهاب الجنس
27. gynekologi	gynecologist	اخصائي امراض النساء
28. haemorrhagia vaginalis/ verenvuoto emättimestä	vaginal haemorrhage	نزيف مهبل
29. harvoin esiintyvät kuukautiset /oligomenorrea	oligomenorrhea	قلة الطمث / ندرة الطمث
30. hedelmöitys	fertilization	التخصيب
31. hemofilia/ verenvuototauti	haemophilia	الناعور/ نزف الدم الوراثي
32. herttamainen kohtu	bicornuate uterus	رحم ثنائي القرن
33. HIV/ HI-virus	HIV/human immunodeficiency viruses	فيروس العوز المناعي البشري
34. hormonikierukka	hormonal iuds	اللولب الهرموني
35. HPV	HPV /human papillomavirus	فيروس الورم الحليمي البشري
36. hypermenorrea/ runsas kuukautisvuoto	hypermenorrhea	فرط الطمث
37. hypospermia (siemennesteiden tilavuus on normaalia pienempi)	hypospermia	نقص المنى/ نقص الحيوانات المنوية

38. hysterektomia/ kohdun poistoleikkaus	hysterectomy	استئصال الرحم
39. hysteroskopia/ kohdun tä- hystys	hysteroscopy	تنظير الرحم
40. häpyemätintulehdus	vulvovaginitis	التهاب الفرج
41. incontinentia alvi/ ulosteen- pidätyskyvyttömyys	fecal incontinence	سلس البراز
42. induktiosynnytys	laborinduction	الطلق الصناعي
43. infertilitteetti/ hedelmättö- myys	infertility	العقم
44. istukkasyöpä	placental cancer	سرطان المشيمة
45. IUI keinosiemennys	intrauterine insemi- nation	التلقيح داخل الرحم
46. IVF koeputkihedelmöitys	in vitro fertilisation	تلقيح اصطناعي , الاخصاب في المختبر
47. istukkantoimitus	placenta delivery	إخراج المشيمة
48. kaavinta	curettage	كورتاج/ كحت الرحم
49. karyotyyppi (kromosomien lukumäärä ja rakenne)	karyotype	النمط النووي (علم الكروموسومات)
50. keskenmeno	miscarriage	خسارة الحمل/الإجهاض التلقائي
51. kierukka	intrauterine device	اللولب
52. klamydia	chlamydia	المتدثرة /الكلاميديا
53. klitoridektomia	clitoridotomy	ختان الانثى
54. kohdun endometrioosi	endometriosis	الانتباز البطاني الرحمي
55. kohdun kaavinta	dilatation and curet- tage (D&C)	عملية توسيع و كحت الرحم
56. kohdun limakalvon paksuus	endometrial thickness	سمكة بطانة الرحم
57. kohdunkaula	cervix	عنق الرحم
58. kohdunkaulan heikkous	insufficiencia cervicis uteri	قصور عنق الرحم

59. kohdunlaskeuma	uterine prolapse	هبوط الرحم/ تدلي الرحم
60. kohdunrungon syöpä	endometrial cancer	سرطان بطانة الرحم
61. kohdunulkoinen raskaus	ectopic pregnancy	حمل خارج الرحم
62. kodunsisäinenkuolema	stillbirth	الموت الجنيني
63. kohtumyooma Opiskelee ta- pahtumassa oli sovittu että saataisi tuota superin heti milli show	myoma uteri	ورم ليفي عضلي
64. kohtupolyyppi	uterine polyp	سليطة بطانة الرحم/ سليطة رحمية
65. kohtusyöpä	carcinoma uteri /ute- rine cancer	سرطان الرحم
66. kolpoptoosi/ kystosele emättimen seinämien pro- laps	colpoptosis	تدلي مهبل
67. kolporafia/ emättimen sei- nän korjausleikkaus	colporrhaphy	ترقيع المهبل/ اصلاح جدار المهبل
68. kondomi/ kortsu	condom	واقي ذكري
69. kondyloomat	condyloma /genital warts	ثؤلول تناسلي
70. kudos	the tissues	نسيج
71. kuparikierukka	intrauterine device	اللولب النحاسي الرحمي
72. kuppa	syphilis	السفلس/ داء الزهري
73. kuukautiset	menstruation	الحيض
74. kuukautisten puuttuminen	amenorrhoea /ame- norrea	انقطاع الحيض/ انعدام الطمث
75. kyhmy	nodule	عقدة
76. kylmät väreet	cold shivers	رعشات باردة
77. kystoseele/ virtsarakon pul- listuminen emättimeen	cystocele	التدلي الامامي/ القيلة المثانية
78. kätilö	midwife	القابلة/ المولدة

79. laparoscopia vatsaontelon tähytys	laparoscopy	تنظير البطن
80. lapsivesi	amniotic fluid	سائل سلوي/ ماء الرّأس (هو السائل المحاط بالطفل في رحم الأم
81. leucoplacia vaginae emättimen valkotäpläisyys	leukoplakia vulvae	طلوان الفرج
82. liikakarvoitus (hirsutismi)	hirsutism	شعرانية
83. loop-hoito /sähkösilmmukka-hoito	leep	عملية الاستئصال الجراحي الكهربائي باستخدام العروة
84. monirakkulaoireyhtymä	polycystic ovary syndrome	متلازمة المبيض المتعدد الكيسات
85. munajohtimen aukiolututkimus	fallopian tube measure	جراحة فتح قناة فالوب
86. munanjohdin/ munatorvi	fallopian tube	قناة فالوب
87. munarakkula	ovarian follicle	جُريب المبيض
88. munasarja	ovaries	المبيض
89. munasarjan rakkula/ cysta ovarii	ovarian cyst	الكيسة المبيضية
90. munasarjasyöpä	ovarian cancer	سرطان المبيض
91. naisten ympärileikkaus/ naisen sukupuolielinten silpominen	circumcision/ female genital mutilation	ختان الاناث / تشويه الأعضاء التناسلية الأنثوية
92. napanuora	umbilical cord	الحبل السري
93. nukleiinihappo (DNA)	nucleic acid (DNA)	حمض نووي
94. obstetriikka	obstetrics	طب التوليد
95. ooforiitti/m munasarjatulehdus	oophoritis	التهاب المبيض
96. ovulaatio	ovulation	التبويض/ الإباضة
97. ovum donatio munasolu-luovutus	egg donation	التبرع بالبويضات

98. papa-koe/ irtosolunäyte	pap test/ pap smear	فحص عنق الرحم
99. passiivinen latenssivaihe	latent phase	المرحلة الكامنة (المرحلة الاولى من الولادة)
100. peräpukama	hemorrhoid	البواسير
101. peräsuolen pullistuma	rectosele	فتق المستقيم
102. ponnistusvaihe	fetal expulsion	المرحلة النشطة (المرحلة الثانية من الولادة)
103. pre-eklampsia/ raskausmyrkytys	pre-eclampsia	تسمم الحمل
104. pudendaalipuudutus	pudendal anesthesia/ podendal block	تخدير فرجي
105. raskausarpi	stretch mark	تشققات البطن اثناء الحمل
106. raskaustesti	pregnancy test	اختبار الحمل
107. raskaustoksemia	preeclampsia	مقدمات الارتعاج/ تسمم ما قبل الحمل
108. raudanpuuteanemia	iron-deficiency anemia	نقص الحديد / فقر دم
109. rintasyöpä	carcinoma mammae	سرطان الثدي
110. rintatulehdus	mastitis	التهاب الثدي
111. runsaat kuukautiset	menorrhagia	غزارة الطمث
112. siemennesteanalyysi (miehen lapsettomuuden perustutkimus)	semen analysis	تحليل السائل المنوي
113. siittiö	spermatozoon	الحيوان المنوي الحي / سبيرماتوزون
114. sikiö	fetus	جنين حيم/ الحميل
115. sikiön hapenpuute	asphyxia foetus	اختناق وليدي
116. sikiön niskapoimun mittaus	nuchal translucency (nt)	فحص الشفافية القفوية
117. sikiönkalvo	amnion	سلى
118. sikiönmagneettitutki- mus	magnetic resonance imaging	تصوير الجنين بالرنين المغناطيسي
119. sisäsynnytintulehdus	pelvic inflammatory di- sease (pid)	مرض التهاب الحوض

120.	sopistus	contraction	تقلص
121.	spekula	specula	منظار التجاويف
122.	spinaalipuudutus	spinal anesthesia	التخدير النخاعي / التخدير النصفي
123.	sukupuolielin/ su- kuelin	sex organ	العضو التناسلي
124.	synnytysmasennus	baby blues/postpar- tum blues	الكآبة ما بعد الولادة
125.	tippuri	gonorrhea	السيلان
126.	toistuva keskenmeno	recurrent miscarriage	الإجهاض المتكرر
127.	trikomoniaasi	trichomoniasis	داء المشعرات
128.	tyhjiöutto	ventouse	جهاز شفط الجنين
129.	uhanalainen abortti	threatened abortion	الإجهاض المنذر / الحمل المهدد بالإجهاض
130.	ultraäänitutkimus	ultrasonography	فحص الموجات فوق الصوتية/ فحص السونار
131.	vaginiitti/ emätintuleh- dus	vaginitis	التهاب المهبل
132.	vaihdevuodet	climacterium/meno- pause	سن اليأس
133.	valkovuoto	vaginal discharge	افراز مهبلية
134.	verenvuoto	bleeding / hemorrhage	نزيف
135.	wertheim/ laajennettu kohdunpoisto	panhysterectomy/ wertheim-meigs ope- ration	استئصال الرحم الجذري بالمنظار
136.	virtsanarkailu	incontinentia urinae	سلس البول
137.	virtсарakko	bladder	المثانة
138.	vulviitti/ häpytulehdus	vulvitis	التهاب الفرج
139.	yhdyntä	coitus / sexual inter- course	الجماع

